

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-12)

Aliment per a la cultura i per a l'ànima

Les biblioteques eclesials
s'adapten als nous temps

Biblioteca Pública Episcopal de Barcelona. Foto: Agustí Codinach

Especial SANT JORDI amb entrevistes a Vicenç Villatoro, Roser Rovira,
Josep M. Esquirol, Pau Matheu i Mercè Solé

P 38-53

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____

Tel. _____

NIF _____

A/e: _____

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular _____

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autorizo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

El que no es troba a internet

El novel·lista catòlic André Maurois, profund coneixedor de l'ànima humana, sostenia que «el primer i principal problema que un bon bibliòfil ha de resoldre és aquest: crear una biblioteca excel·lent amb els menys llibres que sigui possible». Jaume Traserria, bisbe de Solsona (2001-2010), deia que hi ha llibres que són com vells amics, als quals un torna una vegada i una altra per rellegir-los i fruit-ne: els llibres són els mateixos, però varia la situació vital i l'estat emocional de lector que, en rellegir-los, és com si hi dialogués una altra vegada, descobrint-hi nous matisos. Segles abans, el metge i teòleg danès Thomas Bartholin sostenia que «sense llibres, Déu roman silenciós, la justícia, adormida, les ciències naturals, aturades, la filosofia, coixa, les lletres mudes, i tot embolcallat com en unes gelades tenebres».

En la nostra era digital, els llibres es relativitzen a causa d'un tòpic molt estès i fals: «Avui tot es pot trobar a internet.» Institucions i famílies es desfan dels llibres, de vegades valuosos, perquè diuen que ja els han llegit i que no fan més que ocupar lloc. Aquest comportament, fins a cert punt explicable, però, sovint, mal gestionat, comporta pèrdues incalculables. Hi ha congregacions religioses que, quan mor un dels seus membres —potser un acreditat professor o un intel·lectual de prestigi—, es desfan ràpidament i expeditiva dels seus llibres que, sovint, van a raure a deixalleries. Hi ha també clergues diocesans que apleguen molts llibres que, a la seva mort,

es dissolen o passen a engruixir grans biblioteques que són en realitat magatzems. Per contra, hi ha comportaments generosos com el del promotor cultural Josep Maria Ainaud de Lasarte que, els darrers anys de la seva vida, havent perdut la vista, convidava els familiars i amics que el visitaven a emportar-se els llibres que volguessin perquè ell ja no podria rellegir-los. Hi ha biblioteques eclesiàstiques que troben aliances en el món civil: així, la Biblioteca Pública Episcopal, mercès a la Facultat de Filosofia, està integrada dins la xarxa de biblioteques de la Universitat Ramon Llull.

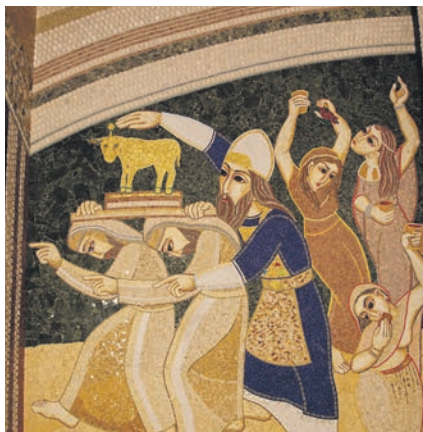
Des del 1925 a Catalunya se celebra el Dia del Llibre en una data comercialment poc avinent per a la venda. Per això els llibreters barcelonins Bosch i Castells buscaren una data més propícia. S'adonaren que el dia de Sant Jordi —patró de Catalunya des del segle XV— coincidí amb l'aniversari de la mort de Shakespeare (23/04/1616) i, pràcticament, amb la de la mort de Miguel de Cervantes (el 22/04/1616). Per una coincidència, es va escaure també la mort de Josep Pla (23/04/1991), ara fa trenta anys, que finà assistit per fra Marc Vallès, un savi monjo de Poblet, per cert traspasat recentment.

La Diada de Sant Jordi és en l'origen del Dia Internacional del Llibre, una festivitat que la Unesco va establir el 1995. Coherents amb aquesta aportació catalana universal, hauríem de ser conscients del valor dels bons llibres i de la importància de gestionar apropiadament les nostres biblioteques.

Contingut

-
- 03**
Editorial
 - 05**
La setmana
 - 06**
Opinió
 - 08**
En primer pla
 - 13**
Vida eclesial
 - 22**
Opinió
 - 25**
Reportatge
 - 30**
Carta dominical
 - 32**
Bíblia
 - 34**
Litúrgia
 - 36**
Espai lectors
 - 38**
Especial Sant Jordi
 - 57**
Cultura
 - 62**
Agenda
 - 63**
Des del carrer

Nous mosaics de Marko Rupnik al santuari de la Cova de Sant Ignasi

PÀGINA 25-29

21
Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i de Vocacions Natives

Sant Eudald de Santa Maria de Sorba

PÀGINA 18-19

Arcadi Oliveres, In memoriam

PÀGINA 16-17

63
Esteve Redolad, autor d'«El fascinant origen de la República Dominicana»

La setmana en tuits

BERNAT OLIVERES
@BERNATOLIVERES

Fill d'Arcadi Oliveres

Amb la tristesa pel moment, l'alegria per allò viscut i l'agraïment per l'amor rebut, la família Oliveres Künzi us comuniquem que l'Arcadi Oliveres ha mort aquest migdia. Agraïm profundament les mostres d'afecte rebudes i que han permès celebrar la vida

JOSHUA MCELWEE @JOSHJMAC

Corresponsal del Vaticà

El diari del Vaticà *L'Osservatore Romano* recorda el teòleg Hans Küng a la seva portada avui, amb una entrevista amb el cardenal alemany Walter Kasper sobre la importància del treball de Küng. «Entre la crítica i el desig de reforma», llegim al titular

DAVID BERDALA
@DABECIHORTA

Director de La Salle Comtal

Dirigeixo una escola concertada. Sense els ajuts públics ja es podria tancar. Hi tenim 32 nacionalitats, 180 beques menjador, 200 alumnes amb NEE de tipus econòmic i social, 33 plans de xoc, dues SIEI, som un equip de professionals fantàstic. Som a Ciutat Vella. La Salle Comtal

MÒNICA FONT
@AUREMBIAIX1969

Professora

Sempre he volgut ser padrina i mai no me n'han fet (i un cop m'ho van prometre i em van fallar). Però com que la vocació la porto dins, he fet de padri/padrina pedaç i he regalat mones (i palmes) a mainada sense padrins efectius. Pasqua per a tots, cap infant sense mona

Zoom

EDUARD BRUFAU

El món del col·leccionisme proporciona històries insòlites. És el que ha passat amb *Madona còsmica*, una pintura de Salvador Dalí que s'acaba de posar a la venda. Es va veure en públic per darrera vegada en una exposició a Nova York el 1965 i fins ara només era coneguda per una fotografia en blanc i negre. Representa la Mare de Déu amb l'Infant i s'inspira en una obra de Rafael. Els actuals propietaris han obert la pàgina www.cosmicmadonna.com per als interessats en la compra de la peça.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Farmàcia amiga

Acabem d'incorporar a la nostra programació un espai, dedicat al món farmacèutic, que s'emet des del 9 d'abril tots els divendres a les 12.30h. En aquest temps de pandèmia, els professionals i col·laboradors d'aquest sector han estat poc reconeguts, i precisament acostar-nos a tot el servei que fan pot ser una manera de valorar-los més. Dirigit per Jordi Casasús i presentat per Marc Rius, amb el patrocini de Farmàcia de Tarradellas, el programa es diu *Farmàcia amiga* i tracta cada setmana un tema. En el primer, el 9 d'abril, es va parlar d'homeopatia coincidint amb la vigília del Dia Mundial d'aquest mètode terapèutic.

Jordi Casasús va explicar que l'homeopatia «busca tractar totes les patologies de la mateixa manera, amb la idea que es dona a l'organisme allò que provoca la malaltia, amb l'objectiu que el cos pugui estar entrenat i reaccionar millor». En aquesta línia, l'expert va recordar que l'homeopatia va començar a oferir-se l'any 1800 i que «pot servir per tractar grip, tos, diarrea, migraña, al·lèrgia, dermatitis i infeccions de la gola o ginecològiques», entre altres problemàtiques.

L'efemèride de la setmana

24 d'abril del 1995:
Pier Giorgio Frassati, muntanyenc italià, és declarat beat a Roma per sant Joan Pau II.

LA SAL DE LA TERRA

L'amargor de la fruita dolça

Com a societat busquem la voluntat d'ajudar-nos mútuament. Les bases d'aquesta recerca són el respecte i que cada individu tingui el que li correspon segons les seves necessitats.

Això queda molt ben resumit en l'última encíclica del papa Francesc, *Fratelli tutti* («Tots germans»).

Però, com cada any, s'acosta l'estiu i ja ens trobem les primeres persones que arriben a la capital del Segrià per trobar feina a la campanya de la fruita dolça i, de la matei-

Volem un espai que aculli de forma adequada les persones que arriben per treballar a la campanya de la fruita

AGUSTÍ BORRELL

Vicari general de l'orde del Carmel Descalç

El progrés científic i tecnològic dels darrers anys és espectacular. S'han produït avenços extraordinaris en medicina, informàtica, transports, comunicació, producció, etc. Mai com ara els canvis no havien estat tan grans i tan accelerats. Les possibilitats actuals eren inimaginables en el passat, fins i tot recent. Els recursos de la terra són fabulosos, i la intel·ligència humana va trobant els mitjans per treure'n el màxim profit.

Tanmateix, no han desaparegut ni de bon tros desgràcies com la fam, les malalties i les injustícies, sinó que més aviat ha crescut la distància entre rics i pobres. Les immenses riqueses del nostre món s'acumulen en mans d'una minoria molt reduïda, mentre milions de persones reben les engrunes del

xa manera que l'any passat, la falta d'allotjament per als treballadors (hi ha municipis que augmenten significativament la població) i la dificultat per trobar feina (sobretot quan no tenen regularitzada la seva situació) tensa encara més la situació que cada any es viu a la zona del Baix Segre. Cal, doncs donar una resposta d'hospitalitat i acollida.

Per això volem que hi hagi un alberg o un espai que aculli de forma adequada, permanent, estable i digna les persones que arriben per treballar a la campanya de la fruita i que perduri en el temps, ja que és totalment necessari i vital. Aquest espai ha d'aglutinar tots els serveis necessaris per a aquesta acollida (àpats, dutxes, consigna, bugaderia, pernoctacions, inserció laboral, atenció psicosocial, atenció a la salut...).

MIRADA AL MÓN

Un altre món és necessari

banquet dels poderosos, o fins i tot en paguen les despeses amb el seu treball o amb les seves vides. Els moviments i organitzacions socials insisteixen a dir que un altre món és possible, un món més just i més solidari, sense misèria, fam, discriminació i violència, on es treballi en favor de la qualitat de vida, l'equitat, el respecte i la pau.

L'actual epidèmia del Covid-19 ha posat en relleu la vulnerabilitat de la societat humana i la fragilitat del progrés. També ha evidenciat novament que les energies i els re-

Si volem posar de debò la persona humana al centre, es fa urgent un canvi de prioritats

ÒSCAR COSTA

Sotsdirector d'Arrels Sant Ignasi

D'altra banda, creiem que cal abordar la contractació temporal de les persones que es troben en situació administrativa irregular, per tal que no es trobin abocades a les màfies, al canvi de documentació o identitats i puguin treballar amb tots els seus drets (inclòs el d'allotjament, que ha d'oferir el contractant). En definitiva, que es puguin regularitzar els permisos temporals de treball.

En aquesta acollida, ens agradaria que aquestes persones no fossin estigmatitzades pel sol fet de venir de fora. Que trobin el caliu, el recolzament i el suport quan estan lluny de la seva família. S'hauria de viure la seva arribada com una oportunitat d'enriquir-nos mútuament amb la convivència i no com una amargor de la nostra estimada fruita dolça. *Fratelli tutti!*

curiosos s'han dedicat a objectius inadequats, i que a l'hora de la veritat no estem preparats per respondre a emergències sanitàries com la que s'ha presentat. La nostra societat és un gegant amb peus de fang. Si volem posar de debò la persona humana al centre, es fa urgent un canvi de prioritats. Cal invertir en sanitat, en desenvolupament, en habitatge, en infraestructures, i sobretot, en educació, perquè tots els habitants de la terra puguin accedir a una formació adequada que els permeti viure amb plena dignitat.

Sí, un altre món és possible, és necessari i és urgent. Un món que s'assembla a la terra nova que ja anunciava fa molts segles el profeta Isaïes (Is 65,16-25), que es caracteritzi per l'alegria, la pau i la prosperitat.

UN NOU LLINDAR

L'Església l'acull en els seus braços

Meissa Ngom ha trobat en la comunitat cristiana una nova família

**SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA**
Bisbe de Mallorca

Preparant el Via Crucis de la nostra catedral per al Diumenge de Rams, anaven arribant les aportacions dels diversos col·lectius que s'havien responsabilitzat d'aportar el seu testimoni i la seva pregària a la llum d'una de les catorze estacions. Pregar des de la pròpia realitat —sovint dura realitat— mostra com avui es repeteix el mateix camí de Jesús cap al Calvari, recorregut que fan infinitat de persones, víctimes de la inhumanitat dels seus propis germans. Tanmateix, al terme d'aquest camí apareixen brots de resurrecció.

El testimoni és de Meissa Ngom, un jove musulmà, arribat en pastera a les costes de Canàries i vingut després a les nostres Illes. Com ho ha fet Maria, acollint Jesús en els seus braços baixat de la Creu, ell ha trobat en la comunitat cristiana una nova família. Vet aquí la seva pregària, a partir de la tretzena estació:

«Som del Senegal. Vaig arribar en pastera a Espanya l'octubre del 2017 després de cinc dies que durà la travessia des del meu país fins a les illes Canàries. Som de religió musulmana.

Déu, és molt complicat estar aquí, en la mar. No tenim menjar. Estic sofrint molt. Em costa molt sentir plorar la gent. Parlo amb tu tots els dies. Déu, ajuda'm, protegeix-me, dona'm sort per arribar bé a la costa. Conhorta

els qui ploren. Dona'm fortalesa per ser força per als qui no en tenen.

He arribat sa i estalvi a la costa, ens han rescatat. No puc caminar, sosten-me. Déu, no m'abandonis. Gràcies per ajudar-me a caminar. No entenc el que passa. Ara em porten a una presó.

Duc dos mesos pres. Déu, ajuda'm ara que estic pres. Déu compassiu, Déu misericordiós, Déu que fas justícia; Déu, Tu que ets gran i ho pots tot, ajuda'm, protegeix-me i treu-me de la presó. Dona'm sort perquè qualche dia surti d'aquí i pugui ajudar la meua família, la meua dona i la meua filla. Protegeix-los. Gràcies, Déu, perquè no m'he emmalaltit, gràcies per la salut, la meua vida depèn de Tu. Fes de mi el que vulguis.

Déu, gràcies perquè ens han amollat. I ara què? No sé on estic, no sé on anar, em trobo sol i abandonat. Tinc por. Ajuda'm.

Gràcies per trobar gent que m'ajuda; gràcies, Déu, per haver trobat un pare que m'estima i una nova família. Gràcies, Déu, de tot cor. Déu, som teu.»

Les biblioteques de l'Església en el segle XXI

**Aquestes institucions centenàries mantenen
la seva funció cultural i espiritual**

La Biblioteca de Montserrat és una de les més importants de Catalunya.

«L'Església és més vital en la mesura que és conscient de la memòria viva que bateja dins seu i que li assegura la continuïtat. Una biblioteca i un arxiu són antídots contra l'amnèsia.» Així s'expressava el mes de març passat el cardenal José Tolentino de Mendonça, arxiver i bibliotecari de la Santa Seu, en una entrevista al portal de notícies Vatican News. Certament, l'Església des d'un bon principi va assumir com a pròpia la tasca de mantenir en suport material aquesta «memòria viva» en un món que fàcilment tendeix a l'oblit. Per aquesta raó, al llarg de molts segles, l'Església va ser gairebé l'única gran institució que de manera continuada es va dedicar a aquesta tasca de preservació. Les biblioteques eren principalment eclesials, ja pertanyessin a les catedrals o, més sovint, als monestirs.

Des d'un punt de vista cristià, les biblioteques no són tan sols un espai per acumular documents valuosos i poder estudiar, sinó sobretot el lloc on, com diu el papa Francesc, «conflueixen la Paraula de Déu i la paraula dels homes». Tota aquella producció escrita que de manera explícita o im-

L'Església és i ha de continuar sent garant i difusora de cultura, tal com ho ha estat en el passat

plicita ajuda l'home a avançar cap a la veritat troba el seu lloc a les biblioteques de l'Església. En primer lloc, la Sagrada Escriptura, a continuació, tota la reflexió teològica cristiana elaborada des dels primers segles, i després tots els textos filosòfics, culturals i literaris que tenen com a motor i finalitat la recerca del bé i de la plenitud humana, encara que no siguin cristians. En aquest darrer grup, hi entraria tota la tradició filosòfica grega i romana, i les grans obres de la literatura universal des de l'edat mitjana fins als nostres dies.

La Biblioteca de Montserrat

El P. Carles-Xavier Noriega, responsable de la biblioteca del monestir de Montserrat, explica així la importància al llarg de la història de les biblioteques eclesials, sobretot de les monàstiques: «La Regla de Sant Benet, que fou escrita al segle VI, diu diverses vegades que el monjo ha de dedicar cada dia un temps a la lectura. Fins i tot indica quan i quin tipus de llibres s'han de llegir: Sagrada Escriptura, sant Basili, Cassià, Pares del desert...

Però, a més d'aquests obres, i d'altres autors eclesials, també calia un altre tipus de llibres per poder ensenyar als que s'incorporaven a la comunitat, i d'altres per aprofundir i entendre la Sagrada Escripura. D'aquesta manera, en les biblioteques monàstiques es trobaven llibres d'història, gramàtiques, obres d'autors clàssics per aprendre el llatí i el grec... D'altra banda, en contra del que molta gent pensa, l'Església sempre ha volgut donar raó de la seva fe, i per donar respostes hom s'ha de formar... És a dir, tenir una biblioteca era una necessitat.»

La biblioteca del monestir de Montserrat té una llarga tradició i, malgrat el saqueig i la destrucció causats pels exèrcits napoleònics, és un referent obligat. Només cal pensar en la importància d'una meravella medieval com el *Llibre Vermell*. «Aviat farà 1.000 anys de la fundació del monestir,» diu el P. Carles-Xavier, «i per tant també de la seva biblioteca. Durant aquest temps ha anat canviant el seu caràcter. Com tot monestir important, a l'edat mitjana la biblioteca es nodria del seu *scriptorium* i de l'intercanvi amb altres monestirs. Més endavant, amb la primera impremta, començà la tasca de divulgació d'obres de litúrgia i d'espiritualitat. Amb la refundació, després de la seva destrucció durant la guerra del Francès, quedà configurada pel treball intel·lectual que desenvolupà el monestir. En l'actualitat, a més de servir a la comunitat monàstica, obre el seu fons als estudiosos i persones interessades en el seu ric fons documental».

La Biblioteca Pública Episcopal de Barcelona

Una altra institució destacada és la Biblioteca Pública Episcopal de Barcelona (BPEB), situada a l'edifici del Seminari conciliar de Barcelona. Conserva una important col·lecció de més de 374.000 exemplars, alguns del segle XIV, i conserva, entre d'altres, 112 incunables i 625 manuscrits. Dirigida per Mn. Josep Maria Turull i Garriga, actualment hi treballen els bibliotecaris Daniel Gil Solés, Imma Guzmán Fernández i Helena Fàbregas Rebato. Ells tres expliquen així les característiques d'aquesta institució: «Es tracta de la

La Biblioteca Episcopal de Barcelona és la d'accés públic conservada més antiga de la ciutat

biblioteca d'accés públic conservada més antiga de la ciutat, ja que es crea l'any 1772, a partir d'un edicte del bisbe Josep Climent, gràcies a la fusió de dues biblioteques anteriors: la del mateix Seminari, creada el 1593, i la del Col·legi de Betlem, dels Jesuïtes, creada el 1545. No va obrir les portes fins quatre anys més tard, el 1776. Ja des dels seus inicis, la biblioteca és d'accés públic, a partir del que estableix la Pragmàtica Sanció de Carles III de 1767. Aquesta és una de les seves principals característiques, i que no ha perdut: la seva voluntat de ser una biblioteca oberta i accessible a tota la ciutadania. També, per la seva pròpia història, és una de les principals biblioteques patrimonials de Catalunya. L'altra característica que creiem important ressaltar és que també és una biblioteca universitària, ja que dona servei a una àmplia comunitat universitària de diferents facultats i universitats. La BPEB té, doncs, tres vessants: pública, patrimonial i universitària.»

Agustí Codinach

La Biblioteca Pública Episcopal de Barcelona conserva una col·lecció de més de 374.000 exemplars.

Per als bibliotecaris de la BPEB, l'Església és i ha de continuar sent garant i difusora de cultura, tal com ho ha estat en el passat. Alhora assenyalen que avui aquesta tasca no es pot fer sense la col·laboració del món laic: «El patrimoni documental i bibliogràfic de l'Església és immens, i en alguns casos fins i tot continua essent desconegut, ja que molt d'ell encara no s'ha catalogat. La cultura, tant d'Occident com d'Orient, no s'entendria sense tot aquest patrimoni. Cal, però, que l'Església trobi aliats en el món civil que l'ajudin en aquesta tasca de preservació i de difusió. Sense un teixit d'aliances i de col·laboracions conjuntes, per si sola l'Església no podrà fer front a la descomunal tasca de preservar i difondre tot el seu patrimoni. En el nostre cas, per exemple, la BPEB està integrada dins la xarxa de biblioteques de la Universitat Ramon Llull, fet que ens permet, per exemple, poder disposar del mateix programari de gestió de biblioteques que la resta d'universitats públiques catalanes consorciades.»

Una opinió semblant expressa el P. Carles-Xavier Noriega quan afirma que l'Església ha de preservar tot aquest patrimoni i puntualitza: «Voldria subratllar el fet que no és únicament preservar, sinó difondre la cultura i posar-la a l'abast de la societat. La nostra societat tendeix a la immediatesa, a l'utilitarisme, a la superficialitat... mentre deixa de banda altres àmbits de la persona. L'Església ha d'afavorir el coneixement i desenvolupament d'aquests aspectes marginats. D'altra banda, una biblioteca, en el nostre cas, no pot ser un magatzem de llibres o una càpsula temporal que guardi intacte el seu contingut.»

El nou món digital

Els canvis culturals i tecnològics que ha viscut la societat les darreres dècades també afecten el món de l'escriptura en suport paper i, per tant, amb més o menys intensitat, la funció de les biblioteques. Per al responsable de la biblioteca de Montserrat, «les biblioteques sempre han estat una font de divulgació i de dinamització cultural, però la forma de fer-ho sempre ha d'estar d'acord amb el seu entorn i el moment social. Actualment, ens trobem en uns moments de canvi i no sabem gaire bé cap on anirem. Internet va aparèixer fa poc més de 20 anys, els *smartphones*, les tauletes i altres dispositius digitals han modificat la forma en què accedim a la informació i a la cultura. D'una manera o d'una altra, aquests mitjans qüestionen el paper tradicional que han desenvolupat les biblioteques. L'accés a la cultura ja no és un monopoli de les biblioteques. Aquestes s'han hagut d'especialitzar més: no totes s'adrecen al mateix públic, ni contenen el mateix tipus d'informació o format. Han de diversificar o modificar els seus serveis i difondre els seus fons mitjançant les noves tecnologies.»

Per als responsables de la BPEB, aquests canvis també s'han deixat sentir, però en el seu cas no han implicat una gran transformació: «Pel que fa a la nostra biblioteca, el paper que fa no ha canviat excessivament les darreres dècades. La vessant patrimonial de què parlàvem abans encara continua tenint molt de pes en la dinàmica de la biblioteca. I malgrat que tenim una part del nostre fons d'antiquària digitalitzat, encara n'hi ha moltíssim

MCS Arquebisbat de Tarragona

La Biblioteca del Seminari Pontifici de Tarragona conté uns 60.000 volums.

CARLES-XAVIER NORIEGA
«S'està perdent l'habilitat de fer una lectura llarga, aprofundida, que nodreixi i ajudi a créixer i madurar»

més que no ho està i que, per tant, requereix de la presencialitat i d'un accés físic. D'uns anys ençà, però, hem engegat una iniciativa per incorporar llibres electrònics moderns al fons de la biblioteca, ja que creiem que és inevitable, i a més, no fer-ho suposaria estancar la biblioteca i que aquesta es quedés endarrerida respecte dels avenços tecnològics. Malgrat l'accés digital, un nou paradigma per a les biblioteques serà el d'oferir instal·lacions confortables i silencioses per a l'estudi i la consulta de materials que encara no disposin d'accés digital.»

Tots aquests canvis tecnològics modifiquen també els hàbits de lectura, i d'una manera força intensa en la població més jove. Aquests canvis plantegen interrogants de cara al futur, sobretot en el camp de l'educació i l'aprenentatge. Per al responsable de la Biblioteca de Montserrat, «els joves llegeixen més del que ens pensem, passen moltes hores davant les pantalles; però potser no ho fan de la forma més adient. Diria que s'està perdent l'habilitat de fer una lectura llarga, pausada, aprofundida; una lectura que nodreixi i ajudi a créixer i madurar humanament i espiritualment. Les noves tecnologies et porten en la direcció contrària, i no crec que això sigui positiu. Naturalment, hi ha d'haver un aprenentatge a l'escola, però no ho hem de deixar únicament

en mans dels soferts mestres. Si els infants veuen a casa seva els pares, els seus germans grans, llegint durant llargues estones, si troben llibres a l'abast, si hi ha un clima de lectura a la llar, mig camí ja estarà fet».

A Catalunya trobem encara altres grans biblioteques eclesials, tant monàstiques, com ara la de Poblet, com també les vinculades a cada diòcesi. Entre aquestes darreres, cal destacar la Biblioteca del Seminari Pontifici de Tarragona, que conté uns 60.000 volums.

Creada al segle XVI, al llarg de la història s'ha anat nodrint de diversos fons de procedència molt antiga, de vegades medieval, cosa que ha fet que preservi documentació força valuosa. Així, en el seu fons figuren nombroses obres de la baixa edat mitjana, moltes d'elles procedents de la cartoixa de Scala Dei, com ara dues valuoses bíblies gòtiques excel·lentment il·lustrades.

Les biblioteques de l'Església continuen mantenint la seva funció avui. No són alienes als canvis profunds que viu el nostre món, i potser per aquest motiu el seu paper encara és més valuós que mai. En un temps tan volàtil i pendent de l'actualitat mancat de perspectiva històrica, les biblioteques ens ajuden a comprendre el lloc que ocupem dins del fil de la història.

Vida eclesial

Aquesta setmana ens fem ressò del Tridu Pasqual al Vaticà, recordem Arcadi Oliveres i Hans Küng, parlem sobre sant Eudald de Santa Maria de Sorba i centrem l'atenció en les vocacions

El Papa celebra el Tridu Pasqual amb referències constants a la pandèmia

Esperança que no defrauda

«Som curats per les nafres de Crist. A la llum del Senyor ressuscitat, els nostres patiments es transfiguren.» Amb aquesta certesa el papa Francesc va concloure el missatge pasqual amb la benedicció *Urbi et orbi*, en el qual va enumerar algunes fatigues i dificultats del nostre món: els malalts de Covid, els pobres marcats per la crisi econòmica, els joves, els immigrants. Francesc va esmentar diferents països, entre ells Haití, Birmània, Síria, Jordània, Ucraïna oriental o Cabo Delgado (Moçambic), i va recordar tots els llocs on la llibertat religiosa no és respectada.

«La pandèmia encara està ben viva», va dir el Papa, «la crisi social i econòmica és molt greu, especialment per als més pobres, i malgrat tot, i és escandalós, els conflictes armats no s'aturen i els arsenals militars es reforcen». El Pontífex va subratllar que Crist ressuscitat «és esperança per a tots els que encara pateixen a causa de la pandèmia, per als malalts i per als qui han perdut un ésser estimat».

Francesc va exhortar a «combatre la pandèmia», especialment amb «l'internacionalisme de les vacunes», amb un esforç de la comunitat internacional «per superar els endarreriments en la distribució i per promoure'n el reparament, especialment en els països més pobres». També va invocar l'esperança de Crist per als joves, «que s'han vist obligats a passar llargues temporades sense assistir a l'escola o a la universitat, i sense poder compartir el temps amb els amics».

El Papa va reclamar «signes concrets de solidaritat i fraternitat humana» per a les persones que emigren «fugint de la guerra i la misèria». Així mateix, va demanar l'ajuda del Senyor per «vèncer la mentalitat de la guerra» i frenar la «cursa d'armaments».

Durant la Vetlla Pasqual, el missatge central de Francesc va convidar a anar a Galilea, el nostre interior, per

experimentar la sorpresa de l'amor infinit del Senyor: «Anar a Galilea significa, en primer lloc, començar de nou.» Significa «recórrer camins nous» perquè la fe no viu de records i cal aprendre que «la fe, perquè estigui viva, ha de posar-se novament en camí, ha de revifar cada dia el començament del viatge, la sorpresa de la primera trobada». En aquest sentit, va destacar que el ressuscitat «camina amb tu cada dia. (...) Tot i que tot et sembli perdut, Ell et sorprendrà».

Un altre significat d'anar a Galilea és «anar als confins»: «Jesús ens estima sense límit i visita totes les situacions de la nostra vida. Ens convida a apropar-nos al qui està al costat nostre cada dia, per redescobrir la gràcia de la quotidianitat.»

La mirada dels infants

Enguany el Via Crucis de Divendres Sant va ser protagonitzat per nens i nenes, que van ser els qui van escriure els textos de les estacions i també les van il·lustrar, a més de portar la creu durant tot el recorregut. En la pregària final el Papa va demanar: «Ajudeu-nos a ser com ells [els infants], petits, necessitats

Enguany el Via Crucis va ser protagonitzat pels més petits.

PAPA FRANCESC
«La fe ha de revifar cada dia el començament del viatge, la sorpresa de la primera trobada»

de tot, oberts a la vida. Feu que tornem a adquirir la puresa de la mirada i de cor.»

Francesc va presidir la celebració de la Passió del Senyor a la basílica de Sant Pere. Com en altres anys, el predicador de la casa pontifícia, el cardenal Raniero Cantalamessa, va pronunciar l'homilia, en la qual va destacar que «la fraternitat catòlica està ferida» i va subratllar que «som cridats a construir la fraternitat començant de prop, de la mà, amb nosaltres, no amb grans plans, amb fites ambicioses i abstractes».

En la pregària universal dels fidels, el Pontífex va agregar una petició pels malalts de coronavirus.

Enguany, Francesc no va presidir la missa de la Cena del Senyor, però sí la missa crismal, en la qual va assenyalar que «l'anunci de la Bona Notícia està misteriosament vinculat a la persecució i a la creu». I va concloure: «Per la manera com abracem la creu anunciant l'Evangeli es manifesten dues coses: que els patiments que ens causa l'Evangeli no són els nostres, sinó els patiments de Crist en nosaltres i que no ens proclamem a nosaltres mateixos, sinó a Jesucrist el Senyor i som servents per causa de Jesús.»

Els textos de les diferents celebracions estan disponibles a www.vatican.va.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Al·leluia!

Papa Francesc, Diumenge de Resurrecció 2021: Jesús, el crucificat, ha ressuscitat, com havia dit. Al·leluia!

L'anunci de la Pasqua no és un miratge o una via d'escapament...

La Resurrecció és l'esdeveniment que, canviant la realitat de les persones, canvia la realitat de tot. Un fet que es fa evident, no només per les paraules dels deixebles, sinó pel canvi de mentalitat i vida que en ells produeix la presència del Ressuscitat. Ressuscitant el seu Fill, el Pare afirma que ha acceptat el seu sacrifici per TOTS els pecats (llevat del que és contra l'Esperit Sant). Perdonant, ofereix vida, benedicció i esperança a tota la humanitat. Una esperança que no defraudarà ningú, llevat que la Resurrecció sigui només un miratge.

Jesús, traient la pedra pesada que segellava el sepulcre, SURT victoriós, i novament va a l'encontre de les persones, tant de les que van ser al peu de la creu, com de les que espantades van fugir-ne. A la recerca dels qui es van quedar a Jerusalem, com dels qui, decebuts, tornaven als seus costums anteriors. No porta retrets per a cap d'ells, només les cicatrius de les seves ferides, signe de l'Amor que mai no deixa d'ésser.

Del Ressuscitat s'aprèn a alliberar-nos de tot tipus de tancament, i a sortir als camins perifèrics i existencials dels defraudats contemporanis.

«Qui ens traurà la pedra de...?» I en aixecar els ulls van veure que la pedra ja estava retirada... (Mc 16,3-4). Els defraudats són els que més defrauden.

JOAN PALERO

IGNASI MIRANDA

Ens ha deixat un home de concòrdia, transparent i defensor d'un món d'amor i sense armes

Una vida «aplicant el Parenostre» a la pau i la justícia

Arcadi Oliveres, un home directe, transparent i sobretot defensor de la pau, la justícia social i l'eliminació de les armes, ens va deixar el dimarts de l'última octava de Pasqua (6 d'abril) als 75 anys d'edat, amb un immens llegat de senzillesa, proximitat i amistat en l'àmbit de l'Església, les organitzacions de defensa dels drets humans i la societat en general. Mostrava sempre un gran esperit de servei amb tothom. La seva claredat a l'hora de denunciar les perversions polítiques, socials, econòmiques i de drets humans el portava sovint a combinar moments puntuals de contundència, o fins i tot d'excitació, amb la seva finor i la seva permanent personalitat pacífica i tranquil·litzadora.

Aquest home de ponts i de concòrdia, que va ser president de Justícia i Pau a l'arxidiòcesi de Barcelona entre 2001 i 2014 (també en àmbit d'Espanya entre 2000 i 2003), ha tingut obertes les portes de casa seva els

darrers dos mesos, en un reflex del que ha estat sempre l'obertura del seu cor i del seu pensament. Quan el vaig visitar el 16 de març passat, em va dir que el que estava vivint era «un dels moments més agradables de la vida». L'Arcadi s'ha acomiadat donant les gràcies a tothom, com si estigués participant ja en «una part del funeral, que de fet ja s'estava preparant». En aquest sentit, em va assegurar que «el veritable funeral és el contacte amical amb les persones i, per tant, ja s'ha estat celebrant». Va explicar-me, d'altra banda, que la seva relació amb Déu «sempre ha tingut com a punt de partida les benaurances i l'amor dels uns als altres». Igualment, em va assegurar que «el Parenostre és una pregària sovint recitada» per ell, especialment aquests últims dos mesos. Va recordar que la defensa de la pau i la denúncia de les injustícies, entre altres causes que ha fet seves, són precisament «com el Parenostre aplicat cada dia».

Recordo molt quan vaig entrevistar l'Arcadi a Ràdio Estel l'abril del 2005, quan acabava de morir Joan Pau II. En preguntar-li qui voldria que fos el nou Papa, va respondre això: «M'agradaria que fos Jorge Mario Bergoglio. En tinc molt bones referències, però només saber que es desplaça regularment en metro per Buenos Aires ja és un indicador clar de pastor proper.» Bergoglio va ser elegit vuit anys després. Arcadi Oliveres, casat amb Janine Künzi, ha tingut quatre fills. Un d'ells, el Marcel, va morir el 2011 també d'una malaltia irreversible quan només tenia 28 anys. El comiat va ser un cant a la vida i al diàleg entre sensibilitats socials i religioses, com també ho ha estat ara el del mateix Arcadi. Nosaltres intentarem seguir assumint el seu missatge social de fidelitat a l'evangeli.

«El veritable funeral és el contacte amical amb les persones i, per tant, ja s'ha estat celebrant»

Arcadi Oliveres participava regularment en programes d'actualitat a Ràdio Estel.

Agustí Codinach

Arcadi Oliveres, una espurna de canvi

Tica Font i Arcadi Oliveres al Fòrum Català de Teologia i Alliberament l'any 2014.

TICA FONT

Col·laboradora del Centre Delàs d'Estudis per la Pau i exvicepresidenta de Justícia i Pau

Ell és fruit de l'aposta del Concili Vaticà II per tenir una veu d'Església laica, que s'adreça a tota la societat

Arcadi Oliveres està íntimament lligat a Justícia i Pau. Ell és fruit de l'aposta del Concili Vaticà II per tenir una veu d'Església laica, que s'adreça a tota la societat, als creients i als qui no ho són, que parla com els laics dels problemes mundials, com els drets humans, la justícia social, la pau, la solidaritat o la cura de la creació. Sempre intentant viure de manera coherent els valors de l'Evangelí. Aquests valors han guiat la seva vida i s'han plasmat en cada moment de la seva trajectòria. Durant la transició política dels anys 70, va lluitar per la democràcia, per les llibertats, i contra la repressió i la pena de mort. Ja en el període democràtic, va escollir les injustícies mundials com a centre focal de lluita.

A través de les seves classes, la infinitat de xerrades i actes que feia diàriament, Arcadi Oliveres ens ha format i ens ha transformat, a mi i a multitud de persones. Ens va omplir d'esperança ens va convèncer que teníem força per

canviar totes les injustícies i desigualtats que ens envolten. Ell es va enfrontar a tot allò que molts deien que no es podia canviar, i es va comprometre a transformar totes aquelles situacions que són humanament inacceptables.

Molts de nosaltres som fruit de les seves ensenyances. Ens va ensenyar a pensar i a actuar per deixar enrere totes les injustícies i discriminacions que es pateixen al món, i ens va mostrar un mesurador. «Tota reivindicació que no sigui universal no és un dret, sinó un privilegi.» Amb ell, vàrem canviar i ens vam fer diferents, més solidaris amb la resta de persones.

L'Arcadi sempre ha estat al costat dels nous moviments socials, com ara el pacifista, els que lluiten pel desenvolupament humà o el mateix 15M de l'any 2011. L'Arcadi és i serà un referent per a tota una generació que s'ha format en l'acció *glocal*. Ningú de nosaltres no l'oblidarà. Sempre li estarem agraïts per haver passat per la nostra vida.

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de **SLABBINCK**
veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

Partida Fanecaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

 Solsona

Segons l'estudi antropològic, l'esquelet correspon a un home adult, d'uns 50 anys

L'edat de sant Eudald de Santa Maria de Sorba

El diumenge 14 de març, el bisbe de Solsona, Mons. Xavier Novell, presidia una missa a l'església parroquial de Santa Maria de Sorba. Després de la celebració, va prendre la paraula l'antropòloga Núria Armentano, del Museu d'Arqueologia de Catalunya (MAC), per donar a conèixer les principals informacions de l'anàlisi realitzada els darrers mesos a les restes preservades a l'interior del temple i que s'han associat al *martyrium* de sant Eudald.

L'arqueòleg i medievalista Manuel Riu, a finals de la dècada de 1970, va realitzar les primeres intervencions a l'edifici i va fer una troballa de gran interès. Es tractava de la major part d'un esquelet que es va atribuir, segons una inscripció, a sant Eudald. El *martyrium* que acollia les restes, segons les conclusions inicials del mateix Riu, s'hauria construït a finals del segle VI. Aquestes dades han estat confirmades pels darrers exàmens a les restes humanes, amb la tècnica del radiocarboni que han determinat que es tracta d'un home que va viure entre

els anys 346 i 480 dC. La iniciativa d'aquesta intervenció va sorgir de la comunitat parroquial de Santa Maria de Sorba amb la col·laboració de la Comissió de Patrimoni del Bisbat de Solsona. S'ha comptat amb la direcció acadèmica de l'antropòloga del MAC.

Es preveu que Sorba recuperi les restes a primers del proper mes de maig, coincidint amb la festivitat de Sant Eudald.

Un edifici singular

Situat al sud-oest del terme municipal de Montmajor, a la comarca del Berguedà, el nucli de Sorba té com a centre l'església de Santa Maria. Des de finals del segle IX i fins a mitjan XVIII va dependre del monestir de Ripoll, fins que al XIX va passar, directament, al bisbat de Solsona.

L'edifici de Santa Maria de Sorba conté elements arquitectònics de les diferents èpoques comptant, entre els més antics, el suposat *martyrium* de sant Eudald. Els anys 1977 i 1979 s'hi van realitzar unes excavacions dirigides per Manuel Riu i realitzades per l'equip del Departament d'Història Medieval de la Universitat de Barcelona.

Es va considerar que l'edificació d'aquest suposat *martyrium* era del segle VI, en un lloc que ja hauria estat habitat en època romana. Estava

JOAN ARIMANY I JUVENTENY
Sorba

Santa Maria de Sorba.

Restes òssies de sant Eudald enterrat a Sorba.

format per una rotonda amb un cos de planta quadrada a l'exterior (5,25 m x 5,75 m) i circular a l'interior, coberta amb una cúpula de quatre metres de diàmetre i que semblava correspondre al lloc d'enterrament del màrtir sant Eudald. Per atribuir aquesta correspondència es prenia com a referència la inscripció, present a la tapa de calç fina que tapava el reconditori de l'ara d'un altar que hi havia damunt de la cambra sepulcral. Al bell mig de la rotonda es podia llegir [E]UBALDIS RELIQUIAE SUNT MARTYRIS XRI-STI. AMEN. Amb aquesta identificació, es va considerar que l'enterrament situat en aquest edifici pertanyia a sant Eudald.

La sepultura tenia un espai interior d'uns 2,30 m de llargada per 60 centímetres d'amplada i 40 d'alçada i, a la part superior, una obertura, tapada per una tégula plana per on, es va suposar, s'havien pogut introduir peces de tela amb el propòsit d'obtenir relíquies per contacte amb les restes del sant; o sigui el procediment utilitzat correntment a les tombes del màrtirs i amb peces de roba que es coneixien com a «brandea».

Dins la tomba es va fer una troballa encara més interessant: la del suposat esquelet del sant. Les conclusions de les excavacions presenten que l'estudi antropològic, realitzat per Elisenda Vives, diu que l'esquelet correspon a un home adult, d'uns cinquanta anys, i afectat de reumatisme hiperuricè-

mic (gota), que tindria entre 1,65 a 1,70 m d'alçada, de complexió robusta i des-tre, si bé les insercions musculars poc desenvolupades.

Va ser enterrat en posició de decúbit supí amb les cames estirades i els braços creuats al sota ventre. Hi manquen els ossos del crani, la mandíbula inferior i algunes vèrtebres i costelles, possiblement a causa d'haver estat violada la sepultura per la capçalera en temps antic. Juntament amb els ossos es conservaven onze claus de forja amb alguna estella de fusta que devien provenir del bagul. Al voltant del *martyrium*, s'estenien tombes de l'antiguitat tardana que es podien atribuir a la forma d'enterrament *ad sanctus*. La rotonda original, amb les restes humanes que guardava, seria ampliada en els segles següents amb un atri i posteriorment, en diferents fases, s'hi afegirien altres construccions fins a resultar l'actual edifici.

Les conclusions d'aquests primers estudis es van publicar a *Quaderns d'estudis medievals* els anys 1981 i 1982. Ara reben, en bona part, la seva confirmació a partir de les recents investigacions que, probablement, proporcionaran noves notícies d'aquest edifici tan singular.

RIFER ROCAFER

CAMPANES RELLOTGES MEGAFONIA

BONA DIADA DE SANT JORDI

COLUMNA DIGITAL AUTOAMPLIFICADA

COBREIX FINS A 30 METRES

NOVETAT

FOCUS Distància coberta a 90° max. - 30 m

ANGLE Angle d'incidència max. - 45 m

DELEGACIÓ GIRONA

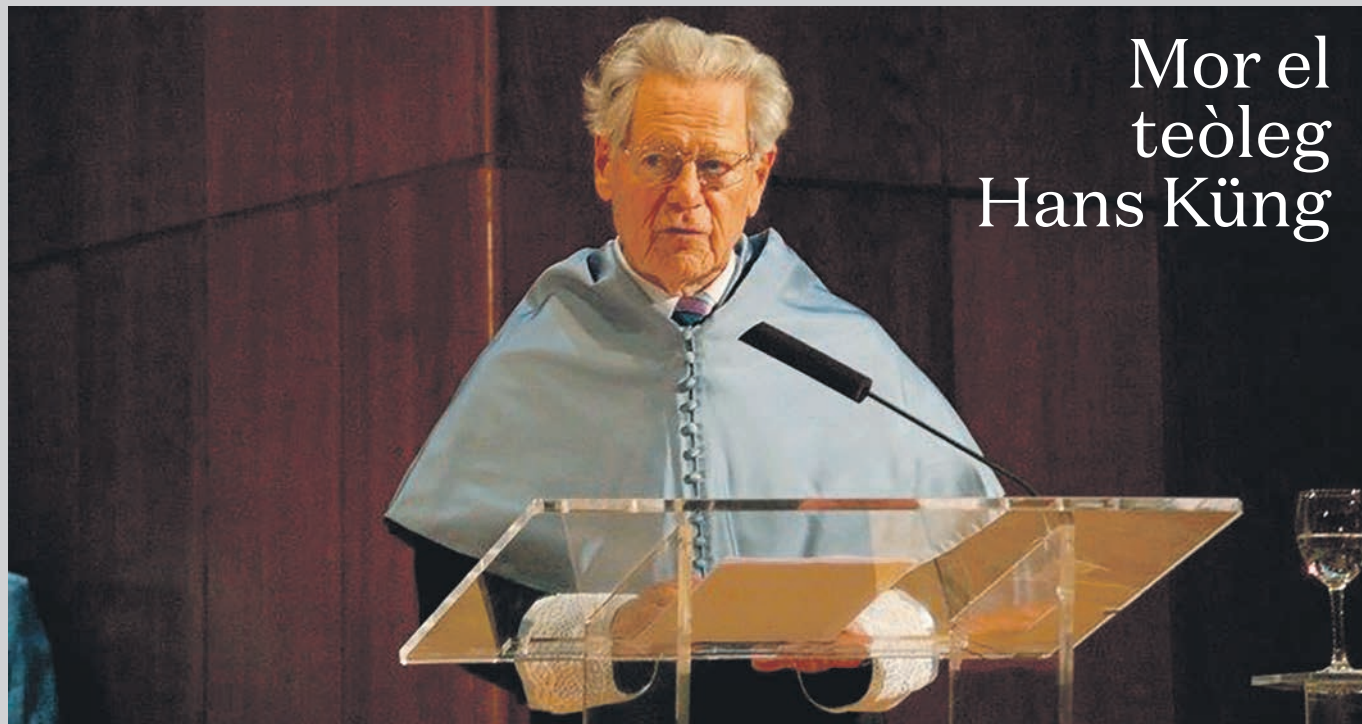
c. Canonge Dorca, 37
17005 Girona
Tel. 972 220 155
Fax 872 033 718
info@riferst.com

DELEGACIÓ BARCELONA

c. Llull, 321, edifici 5 22@
08019 Barcelona
Tel. i Fax
933 117 201
info@rocafer.com

DELEGACIÓ TERRASSA

Tel. 616 909 001

Alemanya

Mor el teòleg Hans Küng

VATICAN NEWS
Tübingen

Ha mort, a l'edat de 93 anys, a casa seva a Tübingen (Alemanya), el teòleg suís Hans Küng. Nascut a Sursee el 1928, va ser ordenat sacerdot el 1954. Tres anys després, en la seva tesi doctoral defensava la convergència entre catòlics i reformats sobre la doctrina de la justificació: en realitat, va argumentar, s'afirma el mateix en diferents llengüatges. El 1960 va esdevenir professor titular de la Facultat de Teologia catòlica de la Universitat de Tübingen i posteriorment va participar en el Concili Vaticà II com a expert.

A més de dedicar-se a l'estudi de la història de les religions, en particular de les religions abrahàmiques, era conegut per les seves posicions en el camp teològic i moral, que sovint eren crítiques amb determinades qüestions de la doctrina catòlica. En particular, es va pronunciar contra el dogma de la infal·libilitat papal tal com ho va entendre el Concili Vaticà I. El 1979, la Congregació per a la Doctrina de la Fe li va revocar la facultat d'ensenyar com a teòleg catòlic, però va continuar treballant com a professor emèrit de teologia ecumènica a la Universitat de Tübingen.

Küng ha criticat repetidament tant Joan Pau II com Benet XVI. Al començament del pontificat del papa Ratzinger va tenir lloc una trobada entre tots dos a Castel Gandolfo, el 24 de setembre del 2005. El butlletí de l'oficina de premsa del Vaticà va subratllar que la trobada va tenir lloc «en un clima amistós». «Totes dues parts estaven d'acord que no

tenia sentit en el context de la reunió entrar en una disputa sobre qüestions doctrinals persistents entre Hans Küng i el Magisteri de l'Església catòlica.» La conversa es va centrar en dos temes «d'especial interès per al treball de Hans Küng: la qüestió del *Weltethos* (ètica mundial) i el diàleg de la raó de les ciències naturals amb la raó de la fe cristiana».

De la seva banda, Benet XVI havia apreciat «l'esforç del professor Küng per contribuir a un reconeixement renovat dels valors morals essencials de la humanitat a través del diàleg de les religions i en la trobada amb la raó secular». Malgrat aquesta trobada, les posicions van continuar distants en molts temes com el celibat sacerdotal, el sacerdoci femení, la contracepció o l'eutanàsia. En les seves investigacions, Küng va analitzar la relació entre fe i ciència, qüestionant les pretensions d'algunes teories científiques d'arribar a certes absolutes.

En una entrevista a *L'Osservatore Romano*, el cardenal Walter Kasper, president emèrit del Consell Pontifici per a la Promoció de la Unitat dels Cristians, explica que Küng mai no va pensar d'abandonar l'Església, a la qual va criticar durament obrint discussions i debats: «Küng no era només una veu crítica amb l'Església o un rebel. Era una persona que desitjava renovar l'Església i dur a terme la seva reforma. (...) A més, al final de la seva vida va haver-hi un apropament amb el papa Francesc.»

Küng era conegut per les seves posicions en el camp teològic i moral, que sovint eren crítiques amb determinades qüestions de la doctrina catòlica

 Madrid

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Redacció

Una bona manera de col·laborar-hi és a través de beques per a vocacions natives

Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i de Vocacions Natives

«Per a qui soc jo?»

Amb el lema «Per a qui soc jo?» se celebra el 25 d'abril la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i de Vocacions Natives amb la intenció de posar en relleu la importància de col·laborar amb la pregària i l'ajuda econòmica amb totes les vocacions del món.

La Comissió Episcopal per al Clergat i Seminari de la Conferència Episcopal Espanyola, la Conferència Espanyola de Religiosos, Obres Missionals Pontificies i la Conferència Espanyola d'Instituts Seculars animen els joves a plantejar-se la pregunta «Per a qui soc jo?», una invitació que ja ha fet el papa Francesc en diferents ocasions.

Per això, aquesta jornada del diumenge del Bon Pastor vol posar en el centre la pregària i la cooperació amb els joves que senten la crida al sacerdot o a la vida consagrada.

Com expliquen els responsables de la jornada, «no volem que cap vocació es perdi». En els territoris de missió augmenten les vocacions, però no així els recursos perquè puguin desenvolupar-les. En aquest sentit, apunten, «tots preguem perquè al món floreixin aquestes vocacions! Per les d'aquí, perquè els joves facin lloc al seu cor a la crida del Senyor a seguir-lo pel camí

estret del lliurament, per servir Déu, l'Església i els germans. I les d'allà, on molts joves s'obren a la fe, sovint entre grans dificultats materials, i amb molta generositat i alegria també desitgen consagrar la vida a l'Evangelí».

El suport als seminaris i noviciats d'aquestes Esglésies joves necessita la col·laboració de tots per al seu sosteniment. I una bona manera de col·laborar-hi és a través de beques per a vocacions natives. Es tracta d'ajudar a la formació espiritual, acadèmica i pastoral d'aquestes vocacions.

Amb 350 euros es pot cobrir un curs acadèmic d'un seminarista, novici o novícia; amb 1.000 euros (mitja beca) se sufraguen tres anys de preparació per a un futur sacerdot; amb 2.000 euros (beca completa) es fan realitat els sis anys de formació d'un seminarista. Però qualsevol ajuda, per petita que sigui, és enorme. Per exemple, amb 25 euros es cobreix un mes de manutenció d'una novícia i amb 70, un mes de manutenció i formació d'un seminarista. També amb un donatiu de 10 euros, els professors de Seminari poden celebrar una missa per intencions particulars o per difunts.

Per a més informació: www.omp.es.

Les vocacions en territori de missió necessiten la nostra ajuda per al seu sosteniment.

SABER ESCOLTAR

Les 22 lletres de l'hebreu

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

Els fidels demanen, sovint, un llibre que els serveixi de lectura espiritual. Això esdevé un bon costum per al progrés de la pròpia formació cristiana. Si em demanaven un text a l'abast, que aclarís alguns aspectes de la fe, jo solia dir-me interiorment: «Posem-li un Martini.» No em referia pas a cap beguda del mercat, sinó al cardenal Martini.

Les obres d'aquest autor són aclaridores. S'entenen bé i no solen tenir gaire dificultat. A més, aquest escriptor-biblista, gran coneixedor de la Paraula divina, quan presenta un tema, el sol exposar amb tota l'amplitud, és a dir, et porta des de les arrels de l'Antic Testament fins al Nou Testament. He conegut diversos biblistes i, sovint, utilitzen el bon humor i la ironia, cosa que també fa

el cardenal Martini.

En explicar el terme *benedicció*, Martini diu que té una densitat particular en l'espiritualitat jueva. Dita per l'home, aquesta paraula significa admiració, lloança, agraïment. Dita per Déu significa garantia de béns, promesa de favors, expressió de benvolença, compromís de dons.

El cardenal Martini il·lustra la seva exposició amb la paràbola de les 22 lletres de l'alfabet de la llengua dels jueus. Aquesta narració diu que, quan Déu estava a punt de crear el món amb la seva paraula, totes les lletres de l'alfabet volien ser les primeres del text. Cada una de les lletres exposava la seva raó per ser la primera. Però eren refusades per ser mots que designaven coses

de bé, però també coses dolentes.

«En arribar a la lletra *B*, aquesta va dir: "Senyor de món, creeu el món, us ho prego, amb mi, a fi que tots els habitants del món us alabin cada dia amb mi, tal com està dit: Beneït sigui el Senyor ara i per sempre." El Senyor va acollir la petició de la lletra *B* i, efectivament, la primera paraula de la Bíblia és *Bereshit*, que significa "en el principi". *Al principi, creà Déu el cel i la terra*. La lletra *B* és també inicial de "benedicció, beneir, beneït". Beneït sigueu, Senyor.»

La primera paraula de la Bíblia és *Bereshit*, que significa «en el principi»

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Creiem en un Déu compromès, és la constant incrustada aquests dies en la meva ment. Me la dic i la dic i la repeteixo als altres.

La humanitat de Jesucrist va ser una preocupació del Concili de Calcedònia (451). No es dubtava de la seva divinitat, era així durant la generació apostòlica i les següents. No tenien clar que fos un home autèntic. La fe de l'Església ho va declarar obvi en aquest Concili.

Avui dia sembla que reconèixer-ne la divinitat és més difícil. Ara bé, acceptat, moguts per la fe, ens toca sorprendre'ns, reconèixer-lo i lloar-lo.

Jesucrist era un home autèntic, el més autèntic, sens dubte, i com a tal es va comportar. Però, sovint, ho oblidem. I és una negligència lamentable.

A PROPÒSIT DE...

Actituds

Davant del dolor, la humiliació i el morir, que fa tanta por i que costa d'acceptar a tantes persones, no hem d'oblidar el dolor, la humiliació i el terror a la mort, que també va tenallar, en molts moments, la vida del Senyor. És un consol. En l'hora suprema, el cos engarrotat pel dolor i patint persecució cruel o càstig, hom ha de recordar l'experiència de Jesús, principalment la que hem meditat dies passats, els seus últims dies a Jerusalem.

Però ell era Déu, es diu o pensa afligit, com si la seva divinitat fos un anestèsic. La por, el dubte, el

dolor físic i l'angoixa agònica li van ser autèntics.

El seu cos, la seva biologia com la nostra, era comunicació total, no elements contigus aïllats, com els d'un porífer.

La seva actitud sempre va ser comunicativa. «Us he fet conèixer tot allò que he sentit del meu Pare» (Jn 15,15).

En la seva realitat històrica i en la de ressuscitat sempre es va caracteritzar per aquesta actitud.

En aquest període litúrgic pasqual també hem de reflexionar-hi. Una vegada ressuscitat, ja lliure dels lligams de l'espai/temps, va continuar comunicant-se amb els apòstols i amb altres que amb Ell havien pujat a Galilea (Fets 13,31).

Som comunicatius o reservats que no contagiem la fe a ningú?

Sovint oblidem que Jesucrist era un home autèntic, el més autèntic

SIGNES D'AVUI

La titularitat no és el problema

LLUÍS SERRA LLANSANA

llserrall@gmail.com

Daniel Innerarity va publicar fa poc més d'un any un article titulat «Nadie es de nadie» relacionat amb la campanya del veto parental. Assenyalava que «hi ha una gran confusió al voltant de la diferència entre el que és públic i el que és privat», ja que «l'escola és un lloc de transició des de l'àmbit del que és familiar cap al món». La família té una paraula a dir com també la té la mateixa societat. Afegia: «En aquestes batalles es posa de manifest que hi ha qui no acaba d'entendre (o potser ho entén massa bé) en què consisteix l'escola i quina és la seva funció, cosa que té molt poc a veure amb la seva titularitat.» Determinats partits polítics, en els seus programes, volen gastar les energies especialment en el fet d'apoderar-se dels centres concertats i eliminar el pluralisme escolar

facilitant la seva transició a centres públics. La seva obsessió consisteix en una lluita de poder per controlar la titularitat de la majoria dels centres concertats, que compleixen escrupolosament la seva missió social d'acord amb les lleis i regulacions educatives. La titularitat dels centres exclusivament privats no els molesta, sinó justament aquells que són concertats. Les administracions educatives no han proporcionat mai el finançament que per llei havien d'oferir en criteris de gratuïtat, però, almenys, la llei reconeix

Per què a l'administració li costa tant acceptar la coexistència de titularitats diferents?

el model mixt en la titularitat. Per què costa tant a l'administració acceptar la coexistència de titularitats diferents? Per què propostes monolítiques i excloents, en comptes de sistemes on tots poden participar en la construcció del bé comú? La batalla ideològica no ocupa avui grans titulars, sinó que es converteix des de l'administració en una intervenció subtil que, a base de disposicions legislatives, escanya els centres, especialment si són concertats.

Cap escola, pública o no, té l'exclusiva de l'experiència educativa. Innerarity afirma: «Unes i altres, d'acord amb la seva pròpia naturalesa, s'haurien d'entendre elles mateixes com a preparacions per a la convivència en societats plurals i possibilitar l'aprenentatge corresponent.»

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Sempre he estat enemiga de les llargues cues que sovint veia fa anys quan vaig arribar al Raval. Aquelles dones amb les seves bosses o els carretons d'anar a comprar esperant davant d'una associació que donava menjar o roba —segons els dies de la setmana— em feien patir i sempre m'evocaven aquelles obscures novel·les de Pío Baroja. Em semblaven sempre humiliants. És veritat que la meua mare ens parlava de les cues que tothom, rics i pobres, havien hagut de fer durant la guerra del 36. Però, ara no són temps de guerra. O sí que ho és per a alguns? Una guerra freda que els fa lluitar cada dia per les necessitats primàries de la vida.

Això és el que penso quan al matí, o directament, o per les fotos que m'envien, veig les cues —cada vegada més llargues— que es formen

FINESTRA A LA VIDA

El nou perfil dels sensesostre

a les portes, la plaça i el claustre de la parròquia de Santa Anna. Tothom espera el seu torn per asseure's, amb la distància obligada per precaució sanitària, als llocs que poden ocupar a la «taula de fraternitat».

Una mínima i elemental fitxa de tots els que venen posa de manifest quelcom per meditar en la situació actual: la majoria són gent que viu al carrer o que, a tot estirar, pernocten en un alberg o en una habitació que consumeix la petita paga que els ha quedat i que ja no tenen per alimentar-se, ni per a altres necessitats humanes. I està clar que aquesta crisi, que supera totes les anteriors des de fa temps, no té gaire probabilitat d'acabar-se aviat. El problema de la feina, del qual deriven tots, cada vegada ha portat més gent a aquesta situació.

Parlo amb X. que des de fa uns

mesos ve diàriament a la «taula de fraternitat» i agraeix tenir, almenys, aquesta oportunitat. M'impresiona la seva reflexió: «Jo sempre havia imaginat els sensesostre com un tipus característic: un homenet gran, barbut i deixat, que s'asseia als bancs del carrer amb la seva ampolla de vi mig buida a la mà, i ara resulta que joestic en aquesta situació —malgrat que sense barba i net, gràcies als vostres serveis— però lluitant per sortir d'aquesta situació en la qual m'ha deixat la pandèmia als meus trenta i escaig anys. Perdre la feina avui és la gran tragèdia i ens pot abocar a una situació que no hauríem imaginat mai.» Sense comentaris.

Perdre la feina avui és la gran tragèdia

Santuari de l'encontre i de la llum

Els mosaics de Marko Rupnik per al santuari de la Cova de Sant Ignasi recorren el pelegrinatge cristià a través dels exercicis espirituals

«Nosaltres anem allà on l'Església ens crida», ens diu el jesuïta eslovè Marko Rupnik, de 66 anys, considerat el Miquel Àngel del segle XXI. Com a artista que plasma en mosaic el missatge cristià, compta amb més de 130 grans obres arreu del món. Entre la seva amplíssima producció internacional cal esmentar els seus treballs a la capella *Redemptoris Mater* del Palau Apostòlic Vaticà, a la sagristia de l'Altar Major de la catedral de l'Almudena de Madrid o a la Cúria General de la Companyia de Jesús a Roma. Ara l'Església, on l'ha reclamat, és al santuari de la Cova de Sant Ignasi de Manresa, en l'escaiença de l'any jubilar amb motiu dels 500 anys de la conversió de sant Ignasi de Loiola, fundador dels jesuïtes.

Rupnik i el seu equip de 22 artistes han passat tot just una setmana a Manresa, enllestint els 550 metres quadrats de mosaics que recorren el pelegrinatge cristià a través dels exercicis espirituals de sant Ignasi de Loiola, amb imatges bíbliques. També la part superior del cancell, que compta amb un mosaic dedicat en aquest cas a la Paràbola del Sembrador. Una obra relativament factible per les seves dimensions però d'una envergadura enorme en la seva concepció. Tant és així que gairebé la considera l'obra culminació de la seva trajectòria: «Jo pensava que la meua culminació seria el santuari d'Aparecida, al Brasil, on farem un mosaic exterior de 15.000 metres quadrats, amb 110 escenes bíbliques, però encara que sigui més petita, sento que l'obra que he fet a Manresa és la culminació de tot el que al llarg de la meua vida he pensat, estudiat, fet exercicis espirituals..., és una cosa més íntima.»

L'església del santuari, del segle

Marko Rupnik mostra el mosaic amb el rostre de sant Ignasi de Loiola.

XVIII, és avantsala de la Cova on sant Ignasi de Loiola va escriure el primer esborrany dels Exercicis Espirituals. Gràcies a la intervenció de Rupnik, a partir d'ara exercirà d'avantsala artística i espiritual per a totes les persones que s'acosten al centre internacional d'espiritualitat ignasiana de Manresa per participar en les seves nombroses activitats.

L'estil de Rupnik, molt inspirat en l'art romànic i bizantí, ha permès transformar les vuit capelles laterals barroques en un conjunt d'estances que permeten fer un recorregut espiritual per la vida cristiana. D'aquesta manera, el conjunt té com a marc espiritual l'obra de sant Ignasi, des del Principi i Fonament, fins a la Resurrecció i Contemplació per Assolir l'Amor, a l'última estança, en què destaca el detall de dos rostres, el de Jesús i el de sant Ignasi, però que comparteixen un mateix ull i, per tant, una mateixa mirada en l'amor. Segons l'artista eslovè, «és un camí, un itinerari de pregària, on es passa

LLOGUERS – ALQUILERES – LOCATIONS – RENTS
ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

al kilando
by FINCAS GANDIA ■

Rambla Catalunya 81, 4° 2^a
08008 Barcelona

www.alkilando.com
93 451 50 00

Foto: Escena del vedell d'or, que reflecteix com el poble d'Israel va caient en la idolatria.

d'un catolicisme declarat a una fe viscuda, on s'experimenta que ets perdonat i salvat».

Marko Rupnik, doctor en Teologia i professor a Roma a l'Institut Oriental Pontifici i la Universitat Gregoriana, ens explica el procés de creació: «Quan entro a l'església, ho faig en silenci, com m'han ensenyat a fer-ho en el col·loqui espiritual. Ho faig callat, sense cap interès, ni desig, ni prejudici previ, totalment obert. És així com Déu pot parlar. El primer pensament que em ve gairebé sempre és el bo. Aquesta primera intuïció l'acullo i la porto dins meu, gairebé com en un embaràs. Quan vaig entrar al santuari de la Cova de Sant Ig-

nasi, la primera intuïció que vaig tenir va ser la necessitat de transmetre que el camí d'Ignasi, encara que s'emmarca en l'inici de l'època moderna, en què tot se centra en l'individu, és relació, comunió, és Església.»

Per això, Rupnik posa molt interès a destacar l'existència comunal i relacional, perquè «Déu no és solitari, és comunió». Referenciant el teòleg alemany Romano Guardini, revela que la seva intervenció al santuari de la Cova ha donat com a resultat un Espai de l'Encontre, on trobar-nos en comunió amb els altres. En aquest sentit, el mosaic, que ens remet al primer llenguatge que van fer servir els cristians

El 22 de març periodistes i autoritats van visitar les obres.

en temps antics, «no es pot fer en solitari, sinó en comunitat, perquè és una experiència d'Església, però no d'Església com una institució estructural, sinó com a comunitat de les persones». Un exemple pràctic és l'equip d'artistes que treballa amb Rupnik al Taller d'art espiritual del Centre Aletti de Roma; artistes de deu nacions, procedents de la tradició ortodoxa i llatina. «Per això, el mosaic expressa el que som nosaltres.» Així mateix, els materials emprats també són un signe de l'Església, perquè les pedres provenen d'arreu del món: l'Àfrica, el Brasil, Mèxic, l'Iraq, Iran, Turquia, Grècia, Macedònia, Espanya, Itàlia, Bèlgica, la Xina...

Unes pedres que serveixen per donar forma al total de 90 rostres, prèviament pensats i dibuixats. «Per fer cada rostre necessitem una setmana de feina», ens diu Rupnik. El dibuix és la part essencial del mosaic, «perquè s'ha de traçar una sola línia, i aquesta ha de ser clara». Hi ha un altre element important, i és que la tècnica del mosaic es desdibuixa de l'escena

a mesura que s'acosta al rostre: «Quan estimes de debò, l'altre no percep la teva carn, sinó la teva expressió. Aleshores el teu cos està embolcallat d'un contingut, no simplement dels músculs. Així, quan fem els rostres, les pedres estan tan juntes que gairebé no les veus, per així fixar-te en l'expressió. Amb les mans passa el mateix. És amb els vestits que comences a veure la pedra, cosa que s'incrementa en l'entorn de l'escena, on busquem justament fer el cant de la matèria.»

Els mosaics de Rupnik també han atorgat al santuari d'estil barroc una nova lluminositat, magnificada per un conjunt de 19 làmpades. «Estem acostumats a l'art barroc —comenta Rupnik—, amb una il·luminació que ve des d'un angle, una llum que ve des de l'exterior i il·lumina el subjecte, mentre que el romànic, el primer bizantí, el veritable art de la litúrgia, no rep la llum des de fora sinó des de dins. Quan descendeix l'Esperit Sant en el pa, no en canvia la forma ni la llum externa, sinó l'existència ma-

MARKO RUPNIK
«El mosaic no es pot fer en solitari, sinó en comunitat, perquè és una experiència d'Església»

Detalls dels mosaics.

LLUÍS MAGRIÑÀ
«La inauguració serà el 31 de juliol, festa de Sant Ignasi, i comptarà amb la presència del superior general de la Companyia de Jesús»

teixa. Joan diu al seu Evangeli que la vida era la llum. Si aquesta vida és la llum, cal fer que la figura no vingui il·luminada de l'exterior sinó des dins. Per això busquem moure les ombres, de manera que es vegi la figura però que la llum no estigui gestionada des de l'exterior, sinó que vingui des de dins.»

Any Ignasià

El P. Lluís Magriñà, superior de la Cova Sant Ignasi de Manresa, es mostrava molt content el mateix dia de la presentació dels mosaics a la premsa, el 22 de març. La previsió era enllestir les obres ben aviat perquè els fidels poguessin gaudir del conjunt a partir del 10-11 d'abril. Ara bé, tal com ens va informar el P. Magriñà, «la inauguració oficial serà el 31 de juliol, festa de Sant Ignasi de Loiola, i serà presidida pel superior general de la Companyia de Jesús, el veneçolà Arturo Sosa». El mateix dia s'obrirà la porta del Jubileu Ignasià, l'any que com-

memora entre el maig del 2021 i el juliol del 2022 la conversió del fundador dels jesuïtes. Una celebració que porta el nom d'Ignatius 500 i que es viurà de forma intensa a Manresa, ja que coincideix amb els 500 anys de l'arribada del sant a la capital del Bages. És per això que la ciutat també ha posat en marxa el projecte Manresa 2022, per potenciar el llegat patrimonial i els valors ignasians.

De fet, el 26 de març passat, l'arquebisbe de Barcelona i president de la Conferència Episcopal, el cardenal Joan Josep Omella, es va reunir amb l'alcalde de Manresa, Marc Aloy, i el regidor de Turisme i Projecte de Ciutat, Joan Calmet, al Palau Episcopal. En la reunió els representants de l'Ajuntament de Manresa van explicar al cardenal arquebisbe els eixos bàsics de la celebració de Manresa 2022. A la reunió, també hi va assistir el director del Secretariat diocesà de Relacions Interreligioses, Joan Hernández.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

«ESPERIT, CAP ON GUIES LES NOSTRES ESGLÉSIES?» (12)

Una Església que treballa en unitat, a la llum de l'Esperit

Benvolguts i benvolgudes, Esperit, cap on guies les nostres Esglésies? Aquesta va ser la pregunta del Concili Tarraconense, com la que ens hem de fer avui repetidament. Al llarg de dotze diumenges hi hem intentat respondre, inspirats en aquells passatges més significatius del document que el passat gener vam publicar els bisbes amb motiu del vint-i-cinquè aniversari del Concili. I avui acabem aquest recorregut amb aquesta afirmació: l'Esperit ens guia cap a un camí conjunt de les Esglésies amb seu a Catalunya.

Després de tot un treball previ en el qual havien participat uns seixanta-mil cristians de tot Catalunya, fa vint-i-cinc anys, els més de dos-cents membres que es reuniren en assemblea conciliar van celebrar junts els sants misteris, van pregar el Senyor, van obrir els seus cors a la Paraula de Déu i a les veus dels germans. A la llum de l'Esperit, van reflexionar i discutir fraternalment amb el desig d'interpretar la seva veu, que demanava a les nostres Esglésies fer una adequada recepció dels ensenyaments del Concili ecumènic Vaticà II, tot pouant del mateix Evangelí del Senyor Jesús. Va ser un fruit de l'Esperit Sant i una joiosa experiència de comunió eclesial.

Com hem vist al llarg d'aquests

diumenges, el Concili Tarraconense es proposà, com a denominador comú dels temes a tractar, l'evangelització. I el primer secret per a l'evangelització és la conversió personal i, per aquest camí, la purificació i la vitalització de les institucions i dels serveis eclesials. Ara bé, ni la conversió personal ni la purificació de les institucions no tenen lloc en una cambra asèptica, esterilitzada. Pensar en un Evangelí químicament pur seria somniar. L'Evangelí és per als homes i dones, cada un dels quals viu unes circumstàncies pròpies, té les seves tradicions, el seu tarannà específic i la seva pròpia manera d'expressar-se. La sinodalitat eclesial es concreta en cada Església i en cada territori. Justament això enriqueix la Bona Notícia de Jesús.

Ja fa cent vint-i-cinc anys, el venerable bisbe de Vic, Josep Torras i Bages, amb l'estil literari de l'època, escrivia que la religió cristiana pot «identificar-se amb una comarca, sense que ella hagi de sacrificar cap de sos elements; ans bé quedant aquests emparats per la mateixa religió». I afegia: «L'Església és regionalista perquè és eterna.» Els organismes polítics, els estats, són fruit de les enteses i dels pactes dels homes. Les nacions, en canvi, són «unitats socials naturals forma-

des no en congressos, ni en dietes d'homes d'Estat, sinó en els eternals consells de la Providència divina». «Per això ja la difusió evangèlica es féu no tenint en compte els Estats polítics sinó les diverses gents o nacions, i predicà no als súbdits de l'imperi romà o de l'imperi persa, sinó als fills de Corint o de Roma, o de Tessalònica o d'Esmirna, o de Galàcia. La religió [...] és una sobrenatural perfecció de la naturalesa i per això cerca les entitats naturals més que les polítiques, és a dir, més la regió que l'Estat, perquè és divinement naturalista.»

Per aquest mateix motiu, en el document publicat el proppassat dia de sant Fructuós, afirmem els bisbes: «La concreció del camí conjunt de comunió entre les deu Esglésies diocesanes amb seu a Catalunya passa per la consolidació de la unitat pastoral entre elles, entesa i viscuda amb esperit de comunió interdiocesana i de coordinació pastoral.» Demanem, doncs, en la nostra pregària personal i comunitària que, fonamentats en la fe plantada amb la sang dels nostres primers màrtirs, a la llum del Concili Provincial i sota la llum de l'Esperit, la Conferència Episcopal Tarraconense pugui avançar en aquest camí d'unitat pastoral. Perquè tan sols així les decisions que es vagin prenent enmig de les vicissituds i incerteses del moment present estaran veritablement emmotllades amb l'argila del nostre poble.

Ben vostre.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Deixebles missioners propers

Recordo que, amb motiu de la presentació del Catecisme per als infants *Jesús és el Senyor*, un bisbe que havia participat en la redacció i preparació em va dir: «No oblidis que qui inicia a la fe és l'Esperit Sant, amb la mediació preciosa dels catequistes i, en darrer terme, dels catecismes.»

Em va semblar una expressió molt encertada i assenyada. Que n'és de bella i important la missió del catequista! I això ho podem comprovar en aquest temps de pandèmia i confinament en què ens hem «inventat» la catequesi telemàtica a casa.

I precisament en aquest any de crisi, la Santa Seu, i concretament el Pontifici Consell per a la Promoció de la Nova Evangelització, ens ha fet un regal: el nou *Directori per a la catequesi*. L'anterior era del 1997. Des de llavors, la situació social i pastoral ha anat canviant, i han calgut nous criteris orientatius per a l'acció catequètica.

Moltes coses em criden l'atenció del nou *Directori* i m'han alegrat força. Us en comento cinc:

1. Es proposa una catequesi per a una època digital, en què es manté el sentit principal de tota acció catequètica: Déu ens estima i Crist ha donat la vida per nosaltres (**catequesi querigmàtica**) i, alhora, és una iniciació en el misteri de Crist (**catequesi mistagògica**).
2. El *Directori* ens recorda aspectes metodològics tan significatius per a la catequesi com l'**experiència i la memòria**, és a dir, que els que participen en la catequesi sàpiguen qui és Jesucrist i el coneixin, l'estimin i el segueixin. També és important que aprenguin a memoritzar les fórmules de fe més importants de la nostra tradició com

el Credo o les pregàries cristianes fonamentals.

3. Segons diu el *Directori*, «la comunitat cristiana és el subjecte principal de la catequesi» (n. 218). En una Església en sortida el paper de la comunitat és decisiu per al creixement personal en la fe. En la catequesi es creen entranyables relacions de fraternitat i de comunitat.
4. Es considera **la família el subjecte interlocutor de la iniciació cristiana**. Es dedica una especial atenció als adults, sense donar per suposat que ells ja han rebut l'anunci de la fe. Per tant, quan parlem de catequesi, no només ens referim als infants.
5. Però el que em sembla més significatiu i rellevant és que es dona un lloc primordial a **la missió i a la formació del catequista**.

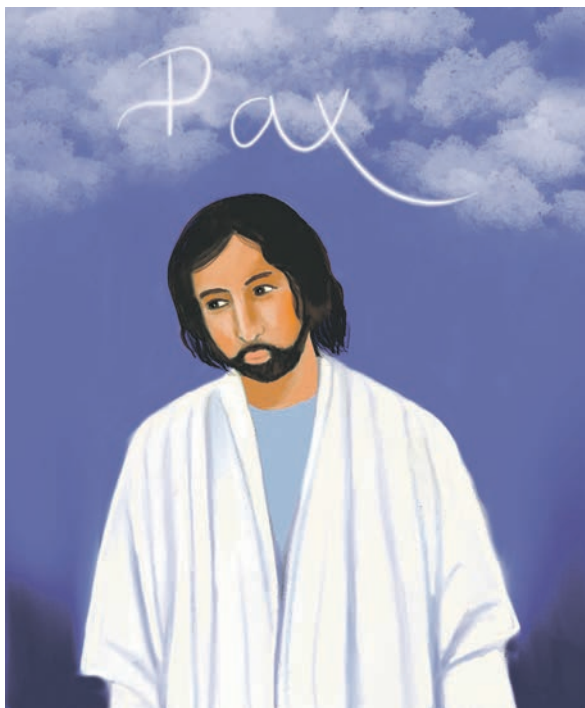
Els catequistes són els deixebles missioners que tenim més a prop. Avui, aprofito per agrair la feina de tots els catequistes de la nostra Església de Barcelona; vull agrair també als preveres, diaques i religiosos l'acompanyament que els fan i a l'equip del nostre Secretariat Diocesà de Catequesi li dono les gràcies per la seva direcció i creativitat.

Benvolguts germans i germanes, el temps pasqual ha estat sempre el temps escollit pels Pares de l'Església per a les seves catequesis sobre els misteris de Déu i dels sacraments (mistagògia). Especialment aquests dies, Déu ens convida a aprofundir en els misteris de la nostra fe i a fer més forts els llaços que ens uneixen amb la comunitat. Que aquests dies l'Esperit ens ajudi a acollir joiosament el gran misteri de la Resurrecció de Crist, nucli i fonament de la nostra fe cristiana.

COMENTARI DE LA PARAULA

El jardiner, un caminant, un fantasma, apostat a la platja, els deixebles no reconeixen Jesús ressuscitat

L'encapçalament figura al final del relat sobre els deixebles d'Emmaús. De retorn a Jerusalem, «trobaren units els Onze i els qui eren amb ells» i els contaren l'experiència que acabaven de fer pel camí quan Jesús se'ls donà a conèixer en la fracció del pa. «Mentre ells parlaven d'això —continua—, ell es presentà enmig d'ells. Ells, però, terrificats i plens de por, es creien contemplar un fantasma.» La reacció dels Onze instal·lats a Jerusalem contrasta amb l'experiència del Ressuscitat que acabaven de fer els deixebles d'Oulammaús. Aquests, Jesús els havia titllat d'«insensats i de cor indolent»; als Onze i la resta de deixebles els interpel·la: «Per què esteu trasbalsats i per quina raó semblants pensaments puguen en el vostre cor?» Lluc té problemes seriosos amb les comunitats docetes, que sostenien que el Salvador tenia tan sols un cos aparent, purament espiritual. Com ja havia fet Joan, intenta desqualificar-los deixant ben clar que el Ressuscitat és el mateix Jesús amb qui havien menjat i begut tan sovint: «Mireu les meves mans i els meus peus: soc jo en persona. Palpeu i mireu, l'esperit no té ossos ni carns, com veieu que jo tinc.» El Ressuscitat no és un «esperit fantasma». És tan real com el Jesús amb qui van compartir abans

GLÒRIA MONÉS

la vida. Joan i Lluc insisteixen en aquest aspecte servint-se d'unes imatges que, preses literalment, deformarien el realisme que pretenen inculcar. Jesús ressuscitat s'identifica plenament amb tot aquell que li presta les mans, li para l'orella, li forneix les paraules, es posa al servei de l'altre. La incomprensió dels deixebles és una constant en els quatre evangelis. Jesús els ha de descloure la ment perquè compreguin les Escriptures. Entrava de ple en el projecte de Déu que el Messies fracassés; la seva mort ha obert les portes a «totes les nacions paganes». La Promesa continua en peu, però abans s'han de revestir amb «la força que ve de l'altura».

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i bibliista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART

Claretia

Per què van ser importants els profetes?

Article aparegut en el n. 2017

El mot *prophetes* està format pel verb grec *phemi* (dir, anunciar) i per la preposició *pro* (=en presència de, davant de). El profeta és una persona que anuncia davant d'altres persones alguna cosa de part de Déu. En la literatura grega la paraula té sovint el sentit secundari d'anunciar d'avançada. En els LXX es tradueix per *nabí*, derivat d'una arrel semítica que significa «cridar». El *nabí* seria el cridat. En el món jueu els profetes eren molt importants perquè més que no pas per predir alguna cosa, proclamaven veritats de part de Déu. No eren ni endevins ni astròlegs, com en altres cultures, ni volien profetitzar el que volien els reis.

L'essència del profetisme és que els profetes estaven arrelats en el passat, lectors del present: el profeta és menys l'home del futur que del present, del dia d'avui. L'actualització de la Paraula de Déu sembla un dels trets essencials de la funció profètica. El profeta parla per als homes del seu temps. «Així parla el Senyor» és una fórmula que apareix sovint. Arrelat en el passat i lector del present, el profeta està també girat vers el futur. «Profetitzar» equivalia a denunciar el que anava contra l'Aliança. A la Bíblia se'ls cita en molts moments, però només es recullen els escrits d'alguns d'ells. En més d'un cas es van jugar la vida per denunciar corrupcions i traïcions a l'Aliança, essent fidels a les revelacions que tenien de Déu. Al NT, Joan Baptista anuncia l'arribada del Messies (Mt 3,11), Anna rep també aquest títol. A Jesús se'l reconeix també com a profeta.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge III de Pasqua

Lectura primera

Ac 3,13-15,17-19

Vau matar el qui ens obre el camí de la vida, però Déu l'ha ressuscitat d'entre els morts

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, Pere digué al poble: «El Déu d'Abraham, d'Isaac i de Jacob, Déu dels nostres pares, ha glorificat Jesús, el seu Servent, que vosaltres vau entregar i vau negar, quan Pilat creia que l'havia de deixar lliure. Ell era l'innocent i el sant, però vosaltres el vau negar i vau demanar a Pilat que us indultés un assassí, mentre matàveu el qui ens obre el camí de la vida.

Però Déu l'ha ressuscitat d'entre els morts. Nosaltres en som testimonis. Ja sé, germans, que ni vosaltres ni els vostres dirigents no sabíeu el que fèieu, però així Déu ha complert allò que havia anunciat per boca de tots els profetes: que el seu Messies havia de patir. Ara, doncs, penediu-vos i convertiu-vos, i seran esborrades les vostres culpes.»

Salm responsorial

4

Responeu-me quan us invoco, oh Déu que em feu justícia. M'heu eixamplat el cor en els perills, compadiu-me i escolteu el meu prec.

R. Que sigui el nostre estendard la claror de la vostra mirada, Senyor.

Sapigüeu que el Senyor m'ha fet favors meravellosos; el Senyor m'escolta sempre que l'invoco. *R.*

Molts exclamen:
«En qui trobarem el nostre goig?
Que sigui el nostre estendard la claror de la vostra mirada, Senyor!» *R.*

M'adormo en pau així que em fico al llit i em sento en vós segur, només en vós, Senyor. *R.*

Lectura segona

1Jn 2,1-5a

Ell és la víctima propiciatòria pels nostres pecats i pels de tot el món

Lectura de la primera carta de sant Joan:

Fillets, us escric això perquè no pequeu. Però si algú pecava, recordeu que tenim prop del Pare un defensor, Jesucrist, que és just. Ell mateix és la víctima propiciatòria pels nostres pecats. I no només pels nostres, sinó pels de tot el món. Per saber si coneixem Jesucrist, mireu si complim els seus manaments. Els qui diuen que el coneixen, però de fet no compleixen els seus manaments, són mentiders, no diuen pas la veritat. Però els qui fan cas de la paraula de Jesucrist han arribat de debò a estimar Déu perfectament.

Al·leluia

Lc 24,32

Jesús, Senyor nostre, obriu-nos el sentit de les Escriptures; feu que s'abrusi el nostre cor quan vós ens parleu.

Evangelí

Lc 24,35-48

Així ho diuen les Escriptures: el Messies havia de patir i de ressuscitar d'entre els morts el tercer dia

Lectura de l'evangelí segons sant Lluç:

En aquell temps els deixebles contaven el que els havia passat pel camí, i com havien reconegut Jesús quan partia el pa. Mentre parlaven d'això, Jesús mateix es presentà enmig d'ells i els digué: «La pau sigui amb vosaltres.» Ells, esglaiats, van creure que veien un esperit. Jesús els digué: «Per què us alarmeu? Per què us venen al cor aquests dubtes? Mireu-me les mans i els peus, soc jo mateix. Palpeu-me i mireu bé; els esperits no tenen carn i ossos com veieu que jo en tinc.» I mentre de-

ia això els ensenyava les mans i els peus. Veient-los sorpresos, i que de tanta alegria encara no acabaven de creure-ho, els digué: «No teniu aquí res per menjar?» Ells li donaren un tall de peix a la brasa i se'l menjà davant d'ells. Després els digué: «Quan encara era amb vosaltres, us havia dit que s'havia de complir tot el que hi ha escrit de mi en el llibre de la Llei de Moisès, i en els dels Profetes i dels Salms.» Llavors els obrí els ulls perquè compreguessin el sentit de les Escriptures, i els digué: «Així ho diuen les Escriptures: El Messies havia de patir i de ressuscitar d'entre els morts el tercer dia, i calia predicar en nom d'ell a tots els pobles, començant per Jerusalem, la conversió i el perdó dels pecats. Vosaltres en sou testimonis.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAL I)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 3)

Abril

18. DIUMENGE

Diumenge III de Pasqua, Blanc.
Lectures: Fets 3,13-15.17-19 / Salm 4 / 1 Joan 2,1-5a / Lluc 24,35-48
SANTORAL: beat Andreu Hibernon, rel.; Eleuteri i Antia, mr.

19. DILLUNS

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 6,8-15 / Salm 118 / Joan 6,22-29
SANTORAL: Lleó IX, p.; Vicenç de Cotlliure, mr.

20. DIMARTS

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 7,51-8,1a / Salm 30 / Joan 6,30-35.
Tortosa: **Sant Vicent Ferrer (F), Blanc.**
SANTORAL: Agnès de Montepulciano, rel.; Oda, vg.; Sulpici.

21. DIMECRES

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 8,1b-8 / Salm 65 / Joan 6,35-40. O bé: *Sant Anselm (ML), Blanc.*
SANTORAL: Conrad de Parzham, rel.; Silví, mr.

22. DIJOUS

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 8,26-40 / Salm 65 / Joan 6,44-51. O bé: *Sant Adalbert (ML), Vermell.*
SANTORAL: Agapit I, p.; Caius i Soter, p. i mr.; Senorina, vg.

23. DIVENDRES

Sant Jordi (S), Vermell. Lectures: Apocalipsi 12,10-12a / Salm 33 / 1 Joan 5,1-5 / Joan 15,1-8
SANTORAL: beata Elena d'Udine, rel.; Gerard, b.; beat Gil d'Assís, rel.; beata Teresa-Maria de la Creu, rel.

24. DISSABTE

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 9,31-42 / Salm 115 / Joan 6,60-69. O bé: *Sant Fidel de Sigmaringen (ML), Blanc.* Tarragona: **Sant Pere Ermengol (MO), Vermell.**
SANTORAL: Benet Menni, prev. i fund.; Cerasi i Febadi, b.; Gregori d'Elvira, b.; Maria Eufràsia Pelletier, rel. i fund.

El Sant 20 ABRIL

Santa Agnès de Montepulciano

Al segle XIII l'aparició dels ordes mendicants, principalment els franciscans i els dominics, va donar un caire nou a la vida religiosa. Una de les santes més populars d'aquella primera època, sobretot a Itàlia, és la dominica Agnès de Montepulciano (c. 1268 – 1317).

Filla d'una família benestant de la Toscana, des de ben petita va sentir la crida a la vida religiosa i encara nena va ser admesa al convent de dominiques de Montepulciano. La seva vida espiritual va ser intensa i de seguida va destacar per la constància en la pregària i les pràctiques ascètiques. La seva fama es va escampar ben aviat, i encara adolescent va rebre un permís especial del Papa per ser priora. En aquest càrrec va fer més rigorosa la vida de la comunitat. Ella mateixa s'aplicava l'austeritat que predicava; s'alimentava només de pa i aigua i feia servir de coixí una pedra. També se li atribueixen diverses experiències sobrenaturals i va morir en fama de santedat. El papa Benet XIII la va canonitzar el 1726.

Agafar la comunió o combregar

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS
Professor de l'Institut Superior
de Litúrgia de Barcelona

Diguem alguna cosa amb sentit sobre el moment de la comunió, perquè entre virus, manies, ideologies, i una fe de llums curtes, això va cada dia pitjor, de tal manera que no són pocs —encara que per desgràcia no siguin majoria— els catòlics que es lamenten del fet que el més sagrat —el Cos de Crist— no es tracti amb tota la reverència que li escau.

Quan la comunió es rebia de genolls i a la boca, cosa que va durar segles (i que continua permès), quedava claríssim que hom anava davant de l'altar a combregar. Obvi.

Quan en la segona meitat de segle passat es va permetre rebre l'eucaristia drets i, després, a la mà, a poc a poc, es va anar instaurant una mentalitat errònia, no expressada per ningú verbalment, però que, de forma gradual, ha anat calant entre alguns combregants, que no són pocs. Es tracta de viure aquest moment ja no com el de combregar sinó com el «d'agafar» la comunió per combregar després, mentre retorno al meu lloc o quan ja he arribat a ell o... qui sap.

Evidentment, aquesta és una forma distorsionada de rebre l'eucaristia. Hom no va al sacerdot, al diaca o al ministre extraordinari de la comunió a buscar el pa sagrat per emportar-se'l. Es va a combregar, és a dir, a rebre la comunió completament. Si es rep directament a la boca —cosa sempre possible en situació normal— l'acte de combregar es realitza en un sol movi-

ment, però si és en la segona forma permesa —a la mà—, són dos el moviments: acollir-la al palmell de la pròpia mà (1) i portar-la a la boca (2). Només després d'aquest últim moviment —el de portar l'eucaristia a la boca— hom ha d'abandonar el seu lloc davant el sacerdot i tornar al seient que ocupa en l'assemblea, perquè ja ha combregat. O sigui, ha iniciat la processó fins al peu del presbiteri per combregar, i només torna al seu lloc un cop ha combregat completament.

L'Ordenament General del Missal Romà ens adverteix que: «El qui combrega, així que rep l'hòstia sagrada, l'ha de sumir íntegrament» (161). *Així que rep...* és a dir, en aquest precís moment, no després. És el que, amb paraules semblants, llegim a la instrucció *Redemptionis sacramentum* (2004): «Cal posar especial cura en què el combregant sumeixi immediatament l'hòstia, davant del ministre, i que ningú s'allunyi tenint a la mà les espècies eucarístiques. Si hi ha perill de profanació, no es distribueixi als fidels la comunió a la mà» (92).

És fàcil fer-ho bé, i té tot el sentit. Tractant-se de qui es tracta —el Senyor— no ens podem permetre ni descuits ni rutines.

Exposició sobre la vulnerabilitat

REDACCIÓ

L'exposició *Vulnerables*, un projecte creatiu d'artistes i comissaris a l'entorn de la vulnerabilitat, es pot visitar fins al proper 30 de maig a l'espai O_LUMEN de Madrid (carrer Claudio Coello, 141). Es tracta d'una iniciativa impulsada pels dominics en la perspectiva de la seva missió al servei de la Paraula. L'entrada és gratuïta.

Quatre artistes (Cristina Almodóvar, Lucie Geffré, Paula Anta i Rafael Díaz) exposen les seves creacions a O_LUMEN, una església transformada en espai per al diàleg amb l'art contemporani. Presenten instal·lacions, escultura, pintura i fotografia, juntament amb textos poètics en diferents formats, per transmetre optimisme i esperança. Fascinats per la bellesa de la vida, els artistes deixen entreveure que en la fragilitat també resideix la fortalesa.

En un context de pandèmia, aquesta exposició és una afirmació de la capacitat guaridora de les arts i el potencial de fortalesa amagada en la feblesa. «Convida a un exercici de contemplació, lliure de prejudicis per escoltar també el que es pronuncia en el

silenci. És un tribut agraït als qui ens han deixat i una afirmació de l'esperit de resistència i solidaritat que tanta gent està protagonitzant», explica el comissari fra Xabier Gómez.

El Covid-19 ha posat en relleu no tan sols la fragilitat com a condició humana i còsmica, sinó la bellesa paradoxal de la vulnerabilitat com el pont privilegiat que ens connecta amb un altre ésser humà. Ressaltar-la i celebrar-la en l'amplitud de la seva tessitura espiritual és un dels èxits de l'art contemporani.

En paraules del comissari Bert Daelemans, «la vulnerabilitat no s'identifica amb la fragilitat: és la fragilitat acollida, és a dir, la capacitat de ser ferit. L'entem aquí des de la clau del Crist de la Glòria. És una de les virtuts quotidianes on es forgen la resiliència i l'esperança».

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Moral cristiana i ètica humana

Quina diferència hi ha entre una ètica humana i una moral cristiana?

Alguns s'han arribat a preguntar si hi ha pròpiament un codi de conducta específic per als cristians, ja que, diuen, hi ha una ètica humana que tots han de complir. La fe en Jesucrist suscita inequívocament un estil de vida, un *modus vivendi* centrat en la caritat. Això no treu que els cristians tinguem unes exigències ètiques pròpies de la nostra condició humana. No matar, no mentir, no robar, cercar la veritat i actuar en conseqüència són, per posar uns exemples clars, exigències ètiques per a tots pel simple fet de ser humans. L'Església, en defensar el dret a la vida que té tota persona, no imposa «la seva moral», sinó que defensa l'ètica humana natural més elemental. L'Església compleix amb una llei fonamental que és defensar l'ésser humà, recordant-li la llei natural que Déu ha donat a tothom. També cal dir que hi ha «normes» que deriven exclusivament de la fe i que afecten només els cristians. Per exemple, participar en l'Eucaristia els diumenges és una obligació exclusiva dels cristians. I ja no diguem de grans ensenyaments de Jesús: perdonar els enemics, pregar pels qui ens persegueixen, parar l'altra galta, tornar bé per mal... són exigències morals del cristianisme que superen tota ètica natural i que els creients en Jesucrist hem d'esforçar-nos per viure constantment.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Un quadre de la Resurrecció

En la Setmana Santa passada, Andalusia va canviar les processons de les seves imatges, prohibides a causa de la pandèmia, pels altars, als temples. Cues i cues a les portes dels temples, on es veneren imatges de gran devoció popular, com per exemple, el Rescatat, a Còrdova, o el Gran Poder, a Sevilla. Un bon amic, Andrés Villar, sacerdot de la diòcesi de Burgos, en una postal cordial i entranyable, em parla de la pintora Teresa Peña, que té un quadre dedicat a la resurrecció, en el qual apareix una multitud de persones amb les mans aixecades, com si fossin coloms, i en actitud de caminar. Teresa dibuixa així la resurrecció del Cos de Crist. «És una meravella», subratlla l'Andrés. «Sempre m'ha cridat l'atenció el fet que, tant a Castella com també a Andalusia, hi hagi tants "Cristos crucificats" i, en canvi, tan pocs "Cristos ressuscitats".» És cert.

Jesús ens presenta la seva resurrecció en clau de «Trobada». Jesús surt a trobar les dones piadoses que caminen cap al sepulcre, surt a trobar Maria Magdalena, els seus apòstols, els dos d'Emmaús, que caminen com dos «viatjants» desanimats. Per a Jesús, «ressuscitar», té tres bonics centelleigs: Primer, «la trobada amb Ell». Segon, «tornar a començar», i per això, diu als seus deixebles que «vagin a Galilea», el lloc més llunyà, on Jesús va començar la seva missió. Tercer, «canviar de vida». Sempre és possible tornar a començar. Encara que tot ens sembli perdut, Jesús sempre ens sorprendrà.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Comunicar la fe

Fa un mes, la Carme Munté em va proposar fer-me una entrevista per a *Catalunya Cristiana*. Vaig acceptar perquè, com a cristià, és una obligació difondre la joia que ens dona Déu a través de la fe (Ac 13,47).

D'entrada vaig suposar que molta gent pensaria que soc boig. No és una idea original, ja l'anunciava Pau a l'Epístola als Corintis (1Co 1,18). El que no m'esperava era l'allau de missatges d'amics i coneeguts agraint-me el testimoni. Persones felices de veure algú comunicar la fe amb confiança i seguretat. Òbviament, aquesta reacció és un símptoma dels temps que corren: un moment social on es fa present la frase de Jesús: «Tothom us odiarà per causa del meu nom» (Mt 10,22). Ser cristià no és una vivència que el món aplaudeixi (Rm 12,2). Però, malgrat aquesta mirada de desconfiança, els cristians tenim la responsabilitat de comunicar la paraula de Déu (Mc 16,15). Per difícil que sigui, estem obligats a compartir el regal de la Bíblia per mirar de salvar tantes vides com puguem. Vides futures i vides presents (Dt 15,10-11). Perquè l'Evangeli és una eina de millora substancial per a la gent (Lc 10,9, Col 3,18-21).

Jesús ens demana, de forma literal, esforçar-nos per millorar la vida dels altres. Per fer feliços, fins i tot, els enemics (Lc 3,10-11, Mt 5,44 i 18,22). Ara és més important que mai ser valents i anunciar l'Evangeli per caritat. Just en aquest moment històric en què l'egoisme s'amaga rere el relativisme.

Agraeixo profundament a la Carme Munté la trobada d'entendre la vertadera importància de comunicar la fe com un acte de solidaritat i amor pels altres.

ORIOL JARA
Sant Fost de Campsentelles

Gràcies, Arcadi

Donem gràcies a Déu pel testimoniatge i el coratge d'Arcadi Oliveres. És un profeta del nostre temps que ens ha deixat en plena octava de Pasqua.

Que la seva vida entre nosaltres n'inspiri molts d'altres a seguir la Bona Notícia, que es manifesta en el compromís en el món i pel món.

JOSEP ANTON CLUA
Rubí

Hem perdut un gran home, però deixa una gran herència per tothom...

VENTURA ROCA MARTÍ
Oliana (Alt Urgell)

On és l'ètica?

Una dona violada brutalment per diversos homes fa dos anys a Sabadell ha arribat a judici i, per enèsima vegada, ha hagut d'explicar detalladament, davant del jutge, del fiscal i de tota la sala (els judicis són públics) el seu mal tràngol. El mecanisme judicial és així.

Els periodistes han enregistrat les seves declaracions en àudio i en uns minuts les estaven reproduint als mitjans. Als noticiaris la víctima, els familiars, els amics, qualsevol, ha pogut escoltar com revivia les vexacions a les quals va ser sotmesa aquella nit infernal.

On és el límit? On és l'ètica? On queda el respecte a la víctima? Òbviament, que ètica i moral no s'ensenyen a les facultats, però almenys les direccions dels mitjans podien ser més curoses en els seus codis interns.

Com a consumidors d'informació, cal que triem els mitjans nets i que defugim de tot escàndol.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Barcelona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

**Vicenç Villatoro,
autor de «La casa
dels avis» (Proa)**

CARME MUNTÉ MARGALEF

«La casa em lliga amb els avis: el seu somni és el meu record»

En els seus darrers llibres, editats per Proa, l'escriptor i periodista Vicenç Villatoro parla dels seus avis. Al llibre *Un home que se'n va*, resseguia la història de l'avi patern. Ara, a *La casa dels avis*, reconstrueix la història familiar a partir dels avis materns: Artur Lamolla i Llúcia Vives. En el fons, per a ell, es tracta d'abordar grans temes universals com són l'emigració, l'exili, l'arrelament o la identitat a partir d'històries concretes. D'aquesta manera, l'autor terrassenc acaba creant relacions de parentesc entre els seus llibres, una mena de nissaga literària amb el segell Villatoro-Lamolla, o Lammoglia, si ens atenem a l'origen napolità de la branca materna.

Reconstruir la història familiar respon a la necessitat d'entendre's més bé un mateix a partir dels qui ens han precedit? És sentir, com diu vostè mateix, que forma part d'un itinerari, del riu del temps que continua fluïnt?

És això, però només en part. Sobretot amb el pas dels anys, quan som avis, tots tenim una tendència natural a voler saber d'on venim. Hi ha un moment en què t'interesses i preguntes, però tot sovint els qui podien respondre't ja no hi són. Com a escriptor, em passa una cosa diferent. Els escriptors de narrativa intentem parlar dels nostres temes, és a dir, de les coses que ens interessin, a través d'històries concretes. Per tant, en el meu cas, s'ha ajuntat l'interès pels avantpassats amb la possibilitat de parlar dels que per a mi són els temes de sempre: l'emigració, la identitat, la continuïtat, la ruptura, l'arrelament, el desarrelament... són temes

universals que intento encarnar a través de la meva família.

Emigració, arrelament, identitat

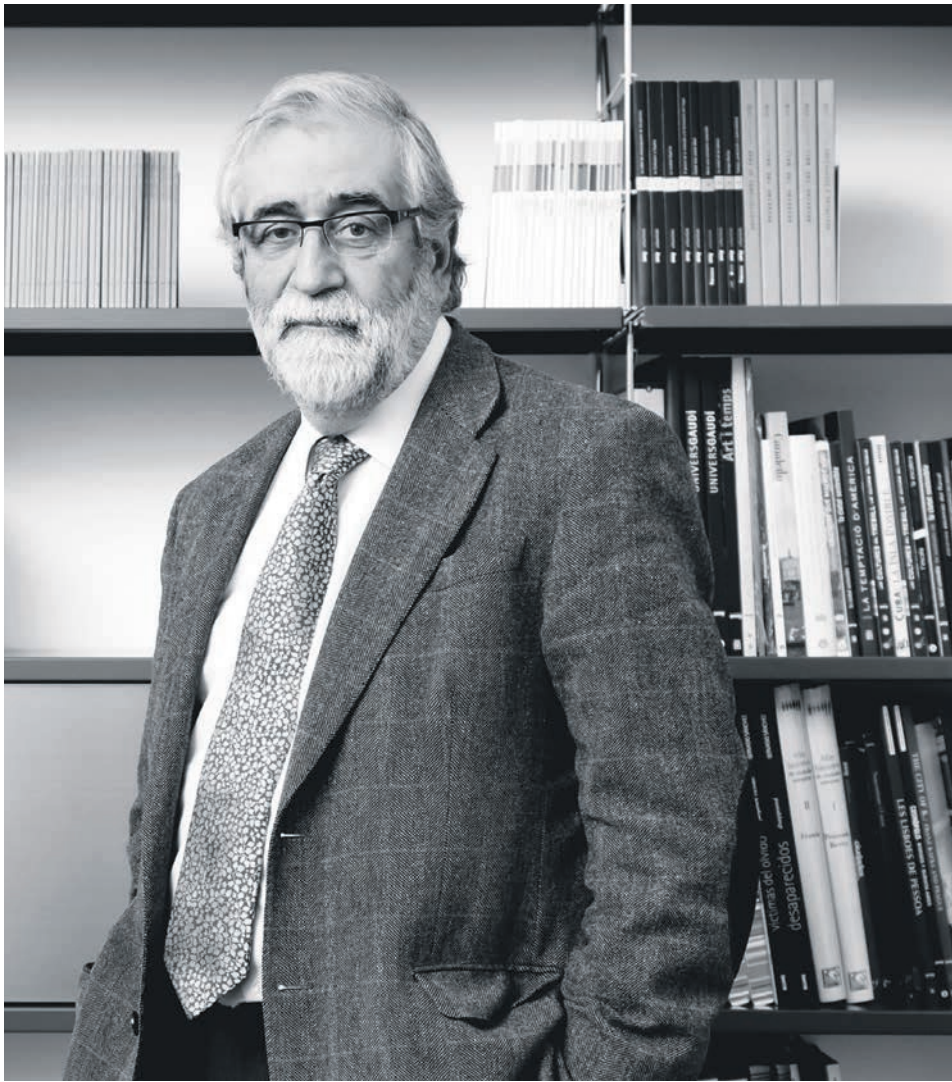
La història de l'avi matern arrenca amb l'emigració dels Lammoglia, que van sortir de Maratea, al regne de Nàpols, a principi del segle XIX, i que a Catalunya acabarien arrelant com a Lamolla. Què significa arrelar en algun lloc?

No ho sé, i és precisament per això que m'agrada parlar-ne a través d'una història concreta. Escrivint *La casa dels avis* m'he trobat una cosa bonica. En la visió que jo tenia del meu cosmos familiar, els avis Lamolla eren els de tota la vida de Catalunya, mentre que els Villatoro eren els que venien de fora. En realitat, però, m'adono que això és així des de fa quatre dies en termes històrics, ja que els Lamolla van venir del Regne de Nàpols a començament del XIX. És a dir, fins i tot els que són d'aquí també són arribats de fora; una cosa, d'altra banda, molt informativa sobre Catalunya, un país construït a base de gent que hi ha anat arribant.

La casa dels avis de Canet no té la solera d'altres nissagues catalanes, però què li explica de la seva pròpia família? Quina és la importància del concepte «casa»?

La casa és un dels centres del fil d'aquest llibre, que és la importància dels llocs. No és igual mirar-se el món des de Terrassa, que des de Tombuc-tú. La casa de Canet, d'una humilitat infinita, és dels anys cinquanta, de quan jo era petit. Per tant, és una baula. Aquesta casa és el meu record d'infantesa i alhora és el somni dels meus avis. Ells són de la generació i del món del president Francesc Macià, de l'Esquerra Republicana dels anys trenta, del catalanisme popular. La seva aspiració vital era la caseta

conurbació de Barcelona, on es fa el gran salt industrial. Per a ells, Terrassa i Canet són el llocs de la seva infantesa, del seu arrelament, són els llocs on volen morir. Per tant, hauran nascut i mort al mateix lloc.

Exili, guerra, silenci

Hem parlat d'emigració, però al llibre també surt l'exili del seu avi Artur, quan després de la guerra civil arriben les tropes franquistes. S'ha explicat prou el que es va viure en aquest temps d'exili?

Hi ha llibres magnífics que ho expliquen de manera genèrica. Del que s'ha parlat menys és de la seva encarnació persona a persona, família a família. Tinc la sensació, força compartida, que a les famílies no se'n parlava. No es parlava de la guerra, de l'exili, de la presó, del front, o bé se'n parlava perifràsticament, a través d'anècdotes: «Menjàvem peles de patates», «Vam passar molta gana...». He escrit tres llibres marcats per la guerra i encara no m'he trobat ningú que m'hagi dit: «Sí, jo vaig anar al front, vaig disparar i vaig matar una persona.» No em trobo experiències de front ni d'exili ni de presó explicades pels vianants de la història, la gent corrent. En realitat, la gent gran explicava poques batalletes, passava molt per sobre de les coses dramàtiques que havia viscut. Per això, reconstruir aspectes dramàtics de la pròpia família té un punt de dolorós però també de descoberta. El meu pare sap coses del seu pare pel llibre que en vaig escriure jo, perquè el seu pare no l'hi havia explicat mai.

Vostè parla de la «manca de transmissió oral dels moments de més alta intensitat històrica». De fet, ha hagut de fer recerca per constatar que el seu avi Artur va estar al front de guerra i els camps de presoners per on va passar. Quina influència ha tingut en les següents generacions aquest clima de por i silenci?

La por és un dels components del silenci però no és l'únic. Jo em pensava que les famílies que no explicaven l'experiència d'aquest període eren les que vivien l'estigma de la derrota; però després d'haver parlat amb molta gent, m'adono que també els vencedors parlaven i explicaven poc. Un cas extrem el

i l'hortet, aquell lloc arrelat a terra, gens paradisiàc ni luxós. El meu avi, manyà tota la vida; l'àvia, des dels 9 anys treballant als telers, el que esperen en fer-se vells és tenir una caseta i un hortet. Per tant, la casa em lliga amb els avis: el seu somni és el meu record.

Els Lammoglia que surten de Maratea, entre ells el seu avantpassat directe Vincenzo, quan arriben a Catalunya, passen primer per Cornudella de Montsant (Priorat), i Lleida, i després es dispersen per altres pobles i ciutats, fins a arribar a Terrassa. Per a la seva branca familiar, què signifiquen Terrassa i Canet en aquest llarg viatge?

Els Lammoglia de Maratea són calderers i no sé ben bé per què marxen, però un cop aquí expliquen moltes coses sobre Catalunya. Al segle XIX la Catalunya forta, on va la gent, és la Catalunya del vi: el Priorat i el Penedès. A mitjans del XIX se'n van cap als voltants de Lleida: Torà, Agramunt, Lleida... és la terra de la gran promesa. Finalment, acaben a la gran

«La gent gran explicava poques batalletes, passava molt per sobre de les coses dramàtiques que havia viscut»

«Reconstruir aspectes dramàtics de la pròpia família té un punt de dolorós però també de descoberta»

«El bàndol republicà té pendent de reconèixer les barbaritats de la rereguarda»

vaig conèixer en escriure el llibre *El retorn dels Bassat*. Em trobo que un parent de Lluís Bassat, que viu a França, va estar a Auschwitz. Els seus fills ho sabien, però només els havia explicat una cosa: que en va sortir pesant 34 quilos. De tot el que havia passat dins del camp, on havia entrat amb el seu germà, no en sabien res, no els ho havia explicat mai. Bé, ho va explicar quan tenia més de 70 anys a la seva professora de ball. Això no és per por. És per una altra cosa, que té a veure més aviat amb el pudor respecte del dolor i amb una voluntat de no transmetre'l, de no deixar-lo com a herència, de no inculcar-lo en els fills i en els nets. Aquesta preservació del dolor la tenen tant vençadors com vençuts.

Les idees polítiques, portades a les últimes conseqüències, comporten presó, exili... Estenen prou en compte les víctimes col·laterals, com la seva mare, que va veure com el pare marxava a l'exili i la mare entrava un temps a la presó? Són decisions individuals però que ahora tenen repercussions familiars i col·lectives?

Més enllà de la política, tot el que fem nosaltres tindrà efectes sobre els nostres fills i els nostres nets. Escrivint sobre els avis, t'adones que molt del que ets és perquè els avis eren com eren. Immediatament, penso en els meus deu nets, i en com els influiran les coses que jo faig ara. El fet mateix d'escriure aquest llibre tindrà un efecte sobre ells, que pot ser positiu o negatiu, assumit o rebutjat, però en qualsevol cas un efecte. Això et carrega d'un cert sentiment de responsabilitat. El llibre té un punt d'homenatge als avis i a totes les coses extremes que van viure, però

també de compassió per la generació dels pares, que es troba amb els efectes sense haver participat amb les causes. Llavors, jo, ara, que estic a la vegada a la banda dels efectes dels avis i de les causes dels nets, ho visc amb un determinat punt d'angoixa; una angoixa que no ha de ser castradora, però sí conscient que allò que faig va més enllà de mi, deixa una empremta.

El llibre permet recuperar la història recent de Catalunya (des de les guerres carlines fins als esdeveniments de l'octubre del 2017) a través de les vivències personals i particulars d'una família concreta. Tots som fills del nostre temps, però hi ha un fil conductor? És l'anhel de llibertat, aquest fil conductor, en el seu cas concret?

Sí, tot i que gairebé més important que el nom d'aquest fil, que estaria d'acord que és un anhel de llibertat, d'arrelament, de continuïtat, és l'existència mateixa del fil. És a dir, com a periodista, m'ha tocat en conferències o xerrades intentar explicar el que ha passat a Catalunya els darrers deu anys. Hi ha gent que ho compara amb el Brèxit o que ho atribueix a un efecte de la crisi econòmica del 2008. Potser sí, però el meu avi, que va viure molt abans del 2008, ja compartia aquestes aspiracions. Per tant, el que ens passa avui és fruit del que va passar ahir i abans d'ahir. Cal entendre les arrels dels conflictes, perquè ajuda a solucionar-los.

Vostè no dubta a capbussar-se en el període fosc de la rereguarda durant la guerra civil, quan grups de la FAI van cometre assassinats contra persones d'Església, benestants, de partits de dreta; van destrossar el patrimoni artístic. Els seus avis estaven en contra d'aquestes atrocitats i fins i tot al llibre apareix la relació, l'amistat i l'ajuda mútua entre empresaris i treballadors, i altres persones que es trobaven en bàndols enfrontats. Li feia por trobar-hi alguna cosa fosca, alguna cosa «desconeguda i terrible»?

Em feia por, perquè els meus avis estaven compromesos amb la causa republicana. Un avi se'n va al front i l'altre és condemnat a mort pels nacionals. A més, viuen en ciutats on la revolució va ser sagnant i bàrbara, per la qual, personalment, no tinc cap comprensió ni empatia,

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

i esperava que els meus avantpassats tampoc no l'haguessin tinguda, que no n'haguessin sigut còmplices. També és veritat que les coses les jutges amb molta més serenitat i facilitat quan les mires des d'avui que quan et trobes al bell mig de la història. A més, les guerres, per la seva pròpia naturalesa, ho pinten tot de blanc i negre, deixen poc espai al gris. Els meus avis eren clarament republicans i contraris al franquisme, però pertanyien a un ventall de grisos que no entenia les barbaritats de la rereguarda. Certament, vaig afrontar aquest període amb el risc, per exemple, que l'avi hagués escrit articles a favor que matessin capellans o empresaris, però per fortuna em vaig trobar que els seus articles deien tot el contrari: «Dictadures, cap, ni la dels uns ni la dels altres.» És més, tinc la sensació que l'avi se'n va anar al front perquè, per a la gent com ell, el front era més segur que Terrassa, controlada absolutament per la FAI. Si hagués descobert coses terribles dels avis, hauria tingut enormes problemes per fer el llibre, perquè tan problema hauria estat explicar-ho, cosa que m'hauria semblat una venjança injustificada, com no fer-ho, perquè el llibre està basat en un pacte amb mi mateix que és el d'explicar la veritat. Per tant, si la veritat hagués estat tan desagradable que no s'hagués pogut explicar, no hauria fet el llibre.

Memòria històrica, reconciliació

Calen més actes de reconciliació per guarir ferides del passat? Per on passa una bona memòria històrica?

La memòria històrica, la reconciliació i la superació de les ferides passa per reconèixer el mal que van fer els teus, perquè reconèixer el mal que van fer els altres és molt fàcil. Per tant, crec que el meu bàndol emocional, que és el republicà, per entendre'ns, té pendent de reconèixer les barbaritats de la rereguarda, les de l'inici i les del final. L'avi se'n va a l'exili perquè pensa que quan entrin els *nacionals* li passarà alguna cosa, fins i tot que la seva vida correrà perill. Si no se n'hagués anat, si s'hagués quedat aquí, probablement hauria fet el que van fer la seva dona i la seva filla: tancar-se en una masia a prop de la ciutat mentre passava el front. Però és que en aquella masia van matar tres homes de l'edat del meu avi. Qui els va matar? Els soldats de Líster en retirada, que els van considerar uns desertors. Si l'avi no se n'hagués anat a l'exili, tement

«Aquesta herència de llengua i de paraules és el que espero que trobin els meus nets a la casa dels avis»

que el matarien els *nacionals*, potser l'haurien matat els republicans en retirada. Jo crec que aquest és un mal que s'ha d'assumir com a mal, que no es pot justificar. Per tant, perquè hi hagi reconciliació, has de reconèixer el mal que van fer els teus, i aquest és un terreny on encara hi ha molta cosa per fer.

Ara la casa dels avis és la seva. Què voldria que hi trobessin els seus nets?

Damunt la xemeneia de casa dels meus avis hi havia un bust de Josep Anselm Clavé. I ara entenc que per a mi és important que a la casa dels avis hi hagués hagut aquest bust. Per tant, crec que un dia, per als meus nets, seran importants els llibres que tinc als prestatges, els objectes significatius de la casa i les coses que jo els pugui dir. En el fons, el que espero que recordin de la casa dels avis són paraules, i les paraules fan llengua. Per generació, vaig estudiar en català de resquitllada. A vegades no sé què és correcte o incorrecte en català, però sí que sé què hauria dit i què no hauria dit la meua àvia, perquè era un català genuí. Aquesta herència de llengua i de paraules és el que espero que trobin els meus nets a la casa dels avis.

LUNET FACILITY SERVICES

Avia Pau FUNDACIÓN

CUIDEM LA TEVA SEGURETAT

Servei de neteja i desinfecció.

Sol·licita informació
lUNET.es · comercial@lUNET.es · 902 010 977

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

Per Sant Jordi Ràdio Estel surt al carrer

de 8 h a 16 h programació especial des
de l'església de Santa Anna de Barcelona
amb autors, convidats, música i
la companyia de **SANT ANNA**
HOSPITAL DE CAMPANYA
BARCELONA

Foto: Agustí Codinach

SEGUEIX-NOS

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play

MAC

Roser Rovira, autora dels relats de «Grans històries» (Claret)

«La gent gran és extraordinària»

matitzar la idea que una persona gran és una persona malalta i que fa nosa. La gent gran és extraordinària. I tots podem i hem d'aprendre de les seves experiències.

Els relats que hi ha escrit estan basats en fets reals.

Sí. Cada relat conté dues experiències, per deixar constància que les persones grans tenen un munt de vida viscuda, de la qual en podem aprendre. Demano a diferents persones que m'expliquin coses de la seva vida, petits detalls que recordin de la seva infantesa o coses que han viscut fa relativament poc. I jo ajunto les vivències, hi poso la meva dosi d'imaginació i en surt el relat.

David García i Juanjo Fernández l'acompanyen en aquest projecte.

En David, que dirigeix i presenta el programa intergeneracional *Grans Històries* a Ràdio Estel, ha escrit el pròleg psicopedagògic i totes les activitats derivades dels relats. I en Juanjo s'ha encarregat d'il·lustrar el llibre.

Què podem aprendre dels avis i les àvies?

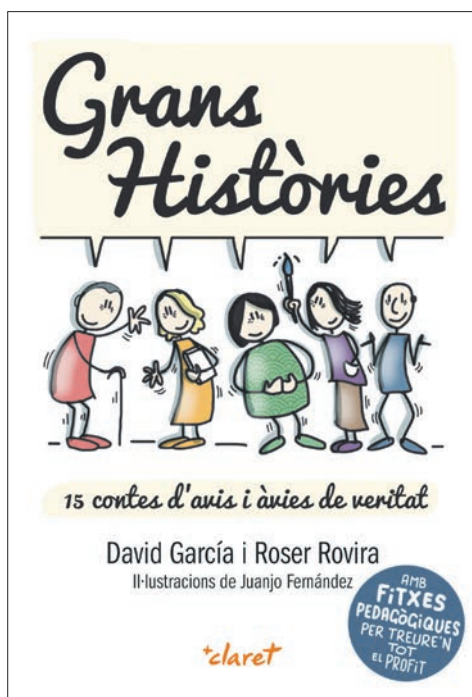
Vaig créixer tenint a la vora dues àvies meravelloses. Una de presumida i valenta, i una altra que destil·lava bondat. De petita, volia ser com elles. Pel fet de viure a l'estranger, els meus fills no poden gaudir d'aquest vincle amb els avis. És el que lamento més de la nostra aventura lluny de casa.

La gent gran té l'experiència i la paciència que els infants encara no poden tenir per qüestions temporals. La gent gran ha viscut, ha caminat, s'ha entrebancat, ha gaudit, ha plorat... tots podem i hem d'aprendre de les seves experiències.

Nascuda a Vic i llicenciada en Química, Roser Rovira viu a Boston (Estats Units) amb la seva parella i els seus dos fills. Ha treballat d'interpret d'espanyol al Boston Children Hospital i actualment escriu contes que serveixen com a recursos educatius per a la Johns Hopkins University CTY. Autora d'una cinquantena de contes i més de vint novel·les, el seu gran propòsit és crear recursos educatius per tal que infants i joves aprenguin a valorar i respectar la gent gran.

Quins són els objectius de Grans històries. 15 contes d'avis i àvies de veritat?

Aprendre a valorar la gent gran a través de les seves experiències. Donar-los el lloc que es mereixen a la societat. Desestig-

Josep Maria Esquirol, autor d'«Humà, més humà» (Quaderns Crema)

JOAN ANDREU PARRA

«Estimar és l'infinitiu de la vida»

La resistència íntima, La penúltima bondat i aquest darrer *Humà, més humà*, tots tres publicats amb Quaderns Crema, configuren un tríptic que Josep Maria Esquirol Calaf (Mediona, 1963) elabora lentament i amb paciència artesanal. Aquest professor de Filosofia de la Universitat de Barcelona ens ajuda a mirar les *juntures* de la vida sense estridències.

Avui, amb aquest mar de fons que hi ha, és possible una filosofia de la proximitat?

Segur que sí, de fet, en el llibre es fa una proposta en aquest sentit. Certament, el context contemporani no acompanya, però això no significa que no es pugui fer. «Les coses belles són difícils», deia Plató. I és que les coses belles demanen un esforç, anar una mica a contracorrent.

S'hi reconeix com a pelegrí atent o pregoner («el que necessitem no són etiquetes classificatòries, sinó senyals de camí»)?

La idea de *pelegrí atent* m'agrada perquè contrasta amb la visió privilegiada des d'un lloc enlairat per fer una teoria especulativa sobre la societat o el món. Transmet la idea d'algú que està en situació, igual que els altres, fent camí. Així, com els altres, podem prestar atenció a trams del camí, al caràcter del camí i al que hi experimentem. La figura del *pregoner* la poso perquè en el llibre hi ha un cert diàleg amb autors com Nietzsche (que privilegia la figura del *profeta*, molt potent i arriscada), i la rescato com aquest ofici senzill de la paraula pronunciada públicament, avui perdut.

Vostè prefereix la corba («la cura és el moviment que es corba sobre el profund») a la recta («esquema

lineal del progrés»). Per què?

Les coses no s'han de plantejar de forma taxativa. Ara bé, hi ha un tipus de gest que s'avé més amb la figura de la corba, un tipus d'acció humana molt valuosa que es deixa descriure a través de la corba, que coincideix amb una certa dolçor —al llibre es parla de *mansuetud*—: l'abraçada, la rotllana, el somriure...

«La manca de confiança deixa un espai que aviat s'omple amb el desfici esgotador» i dona peu a la societat del cansament. Com entrenen vostè la confiança?

Una cosa que l'entrena és el repòs i la repetició. Després de l'esforç físic, arriba el cansament i has de reposar. Quan penses una cosa, això també demana repòs; de la mateixa manera que el repòs del cos fa recuperar forces, fer reposar el pensament t'ajuda. De vegades, paraules, llenguatge i pensament són com un flux que no s'estableix, que no s'atura. Ha de reposar-se com un hàbit. El repòs de les paraules i dels pensaments ajuda a adquirir una certa confiança.

Francesc d'Assís i el franciscanisme, Simone Weil, Etty Hillesum, Pere Casaldàliga, són citats i recordats en diverses ocasions a *Humà, més humà*. Aquests *manobres de món*, com els *anomena*, són uns bons agafadors en temps sorollosos i mancats d'orientació?

I tant, per mi ho són. No cito massa perquè no vull carregar excessivament el text de referències. Però cito per subratllar persones que són referents, molt bons amics en aquest camí o pelegrinatge, amb els quals et pots trobar ben acompanyat. Són un agafador en un sentit valuós, algú en qui pots reposar i algú que t'alimenta interiorment.

HUMÀ, MÉS HUMÀ: UNA ANTOPOLOGIA DE LA FERIDA INFINITA,
JOSEP MARIA ESQUIROL, QUADERNS CREMA,
MA, ASSAIG, 2021

Jordi Esteban

«El benestar relacionat amb l'acumulació de béns materials i de necessitats supèrflues és ja una degeneració»

bilitat ben entesa, de vegades es parla en un to massa lenificat. Diríem, sensibilitat sense sensibleria. Sensibilitat és una manera d'al·ludir a la nostra manera de quedar commoguts, ferits. Vulnerabilitat, ve de *vulnus*, ferida. Sensibilitat, afectabilitat i vulnerabilitat refereixen una mateixa cosa. Al centre més profund de nosaltres mateixos.

El trauc de la ferida infinita (de la vida, de la mort, del tu i del món), amb la qual vostè ens convida a conviure, quadra poc amb l'aspiració global al benestar. De què ens distreu aquesta promesa pel benestar versus la «primera de la pell, vulnerabilitat de l'ànima»?

Hi ha una manera d'entendre el benestar que és una evasió, però no hauria d'haver-hi incompatibilitat. Benestar és estar bé, una manera d'acompanyar la debilitat, que estigui més emparada. Acompanyar-la bé. El benestar relacionat amb l'acumulació de béns materials i de necessitats supèrflues és ja una degeneració.

«Estimar és el principal infinitiu de la vida». Continua sent l'acció més radical que pugui fer l'home?

Sí, les accions més sensates són aquelles que fan que el món sigui més harmoniós o que la vida tingui més intensitat. I, certament, quan s'estima, la vida adquireix més força. Estimar és l'infinitiu de la vida, l'infinitiu suprem.

Recomani'ns algun cant «que celebra [la vida] i cura [l'ànima]», amb què acompanyar la lectura del llibre.

M'agrada molt la banda sonora de *La missió*, d'Ennio Morricone. Hi ha alguna peça en flauta i amb cors que imiten veus indígenes, que la trobo una meravella. Expressa la commoció de l'humà.

Vostè sembla fugir en aquest llibre del superhome nietzschian i del transhumanisme/posthumanisme i proposa preguntar-nos «si la debilitat és sempre una manifestació de baixesa». Qui ha fabricat aquest fals ideal de l'home modern?

Suposo que hi ha diversos elements que han ajudat a confeccionar la imatge d'un individu massa poderós. No crec que es pugui explicar fàcilment. Més que una genealogia d'aquest individu poderós, vull subratllar que en el més profund de nosaltres no hi ha tant un poder com una sensibilitat, el cor. El poder passa a un segon pla. És evident que l'ésser humà té un poder extraordinari: comunicar-nos, explicar la realitat, transformar-la tècnicament de cap a peus... ara bé, què és més profund, aquest poder o el fet de quedar commogut? M'inclino per la segona opció.

Així, no ens hauríem d'avergonyir de ser excessivament sensibles?

Al contrari. Parlem d'una sensi-

«El repòs de les paraules i dels pensaments ajuda a adquirir una certa confiança»

«Sensibilitat és una manera d'al·ludir a la nostra manera de quedar commoguts, ferits»

**Pau Matheu,
traductor de «La
gravetat i la gràcia»
(Fragmenta)**

EDUARD BRUFAU

«La capacitat de deixar-se sorprendre per la realitat fa de Simone Weil una pensadora molt interessant»

Pau Matheu és professor i doctorand de Filosofia a la Universitat de Barcelona. Acaba de traduir al català *La gravetat i la gràcia* (Fragmenta), de Simone Weil (1909-1943). Per a Pau Matheu, els escrits d'aquesta filòsofa francesa reflecteixen una aposta interessant que vol harmonitzar el pensament racional i la fe cristiana. En un temps com el nostre, en què les postures ideològiques s'enroquen en un diàleg de sords, l'honestat intel·lectual de Weil ens pot ser un bon antídot i alhora un estímulo valuós.

Què l'atrau de l'obra de Simone Weil?

Per a mi, el que fa que sigui una filòsofa molt interessant és la capacitat que té de parar atenció a la realitat, i que la realitat concreta l'obligui a reconsiderar els seus plantejaments teòrics. Aquest exercici el fa constantment. Així, el 1931 és revolucionària, però després de participar en ambients militants reconsidera la pròpia posició i acaba fent una crítica del concepte de revolució; més tard, treballa en diverses fàbriques i aquesta experiència fa que reconsideri la manera com fins aleshores entenia l'opressió.

Aquesta també és la manera com ella viu l'experiència mística. Educada en un agnosticisme total, té unes experiències religioses que l'obliguen a incorporar aquest element nou, el sobrenatural, la gràcia. Aquesta capacitat de deixar-se sorprendre per la realitat i reconèixer que les concepcions

prèvies eren incompletes, fa de Simone Weil una pensadora molt interessant.

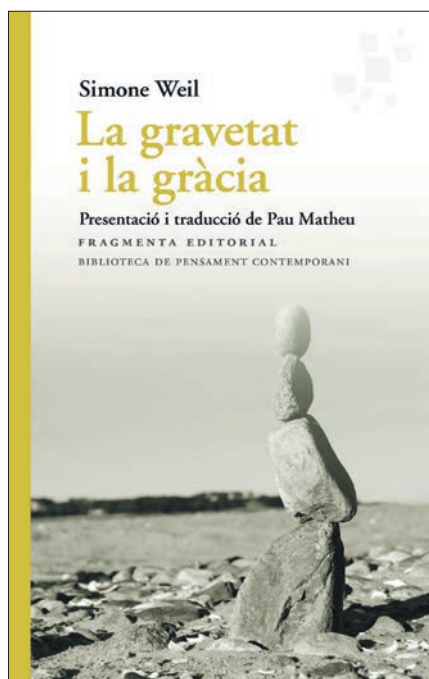
Una filòsofa cristiana singular...

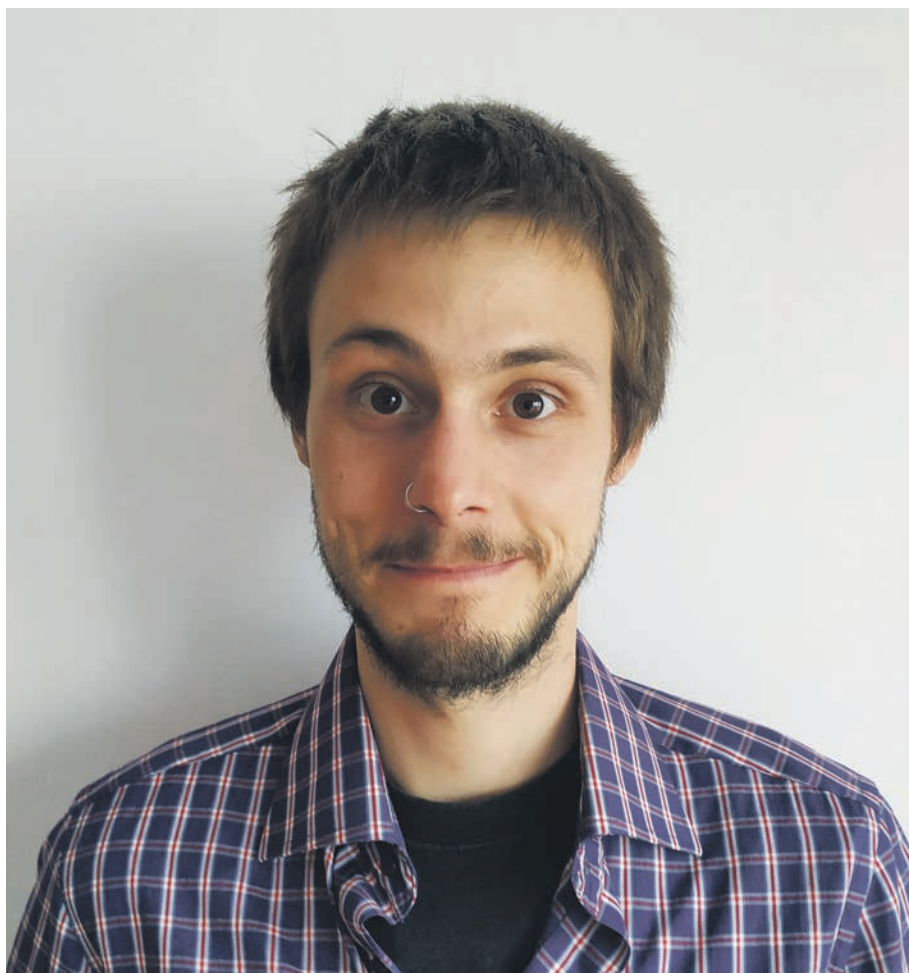
Definir-la com a filòsofa cristiana és problemàtic perquè, d'una banda, no entén el cristianisme com ho fa l'Església. És important no amagar-ho, perquè les diferències són importants i ella mateixa les reconeix. Ho podem veure a *Carta a un religiós*, on explicita punts de la doctrina que considera dubtosos. En *Últim text*, un resum del seu credo, diu que creu en Déu, en la Trinitat, en l'encarnació, en l'Eucaristia i en l'Evangeli, però, en canvi, no parla de la resurrecció, ni de la intercessió de la Mare de Déu o dels sants...

D'altra banda, no tot el que ella escriu entra dins de la filosofia cristiana i té nombrosos textos importants de caire social. Un de molt recomanable i bonic es diu *No recomencem la guerra de Troia*. Tota aquesta filosofia que ella fa abans d'endinsar-se en el cristianisme és igualment interessant.

Com podríem definir el cristianisme de Simone Weil?

Es fa difícil de classificar. Ella era de família jueva no practicant, es va criar en l'agnosticisme i el seu principal mestre va ser Alain, un filòsof molt representatiu del laïcisme francès. Weil es vincula ràpidament a entorns sindicals, però després de treballar en diverses fàbriques el 1935, durant una processó de pescadors en un poblet

Per a Weil la desgràcia és una via d'accés a la veritat?

Una de les grans aportacions que fa, a partir de l'experiència de fàbrica, és l'anàlisi del fenomen de la desgràcia. L'explica en *L'amor de Déu i la desgràcia*, del 1942, on descriu la desgràcia com aquella circumstància o conjunt de circumstàncies que ens fereixen en les tres dimensions del nostre ésser: la física, la psicològica i la social. Per a ella, aquest darrer element és fonamental. Mentre el factor social no quedi afectat, no hi ha desgràcia pròpiament dita. Així, un pot patir un dolor molt intens, però si està acompanyat en tot moment d'algú que l'estima, no experimenta la desgràcia. Això és diferent d'una persona que acaba vivint sola al carrer, que queda atrapada en l'alcoholisme i amb el psiquisme alterat. Per a Weil, aquest és un desgraciat.

Això és horrorós, i en aquest sentit la desgràcia no és un mitjà positiu per obrir-nos a la veritat, perquè ens tanca en l'odi, el ressentiment i la mentida. Ella afirma que «els qui envien a la desgràcia éssers humans no preparats per rebre-la maten les ànimes». D'aquesta frase en deduïm que sí que hi ha alguna cosa que pot preparar per a la desgràcia per tal que no ens enfonsi en la falsedat. Per a Weil, això és l'amor. En l'obra *Formes de l'amor implícit de Déu*, parla d'aquest amor gratuït de Déu que neix en nosaltres sense que fem res, d'un amor que ens ve a buscar i que ens prepara per acceptar la desgràcia sense sucumbir a la mentida i l'odi. Per a Weil, aquest amor també neix en les persones totalment atees, i les transforma veritablement en la mesura que accepten deixar-se guiar per ell en l'amistat, l'amor al proïsme o en la contemplació de la bellesa del món.

Quin és l'interès de *La gravetat i la gràcia*?

Simone Weil, com moltes dones al llarg de la història, va publicar poc, només uns quants articles. Això és habitual en l'obra de moltes filòsofes: articulen un pensament, però la manera d'expressar-se sovint passa per corrents no oficials; no per l'aca-

de Portugal i sentint aquells cants, diu: «Vaig tenir la certesa que el cristianisme és la religió dels esclaus, que els esclaus no poden deixar d'adherir-s'hi, i jo entre ells.»

Més tard, el 1937, a Assís, experimenta que «allà alguna cosa més forta que jo mateixa em va obligar per primer cop a la vida a agenollar-me». I la tercera experiència mística la té la tardor del 1938 llegint un poema molt bonic de George Herbert que es diu *Love* i que expressa la idea d'un amor totalment gratuït que es dona del tot als qui no el mereixen. Weil escriu que mentre recitava aquest poema «Crist va baixar i em va prendre».

A partir d'aquí intenta incorporar, no sense dificultats, aquesta experiència dins de la seva filosofia, d'arrel més hel·lenística i moderna. En una carta diu que «a partir d'aquell moment ja no vaig poder negar el meu amor a Crist, però sí a mitges la meva intel·ligència». Modifica el seu pensament anterior, però hi ha una tensió constant entre la novetat sobrenatural i la seva filosofia.

«Una de les grans aportacions que fa, a partir de l'experiència de fàbrica, és l'anàlisi del fenomen de la desgràcia»

«Vol conciliar la fe, que ha de quedar com a misteri incomprensible, amb un ús totalment rigorós de la raó»

dèmia, no per la publicació, sinó moltes vegades a través de quaderns, de cartes... Weil n'és un cas paradigmàtic. La seva producció la constitueixen en bona mesura els seus quaderns, on anota quotidianament per a ella mateixa les reflexions que va fent. No estaven pensats, doncs, per ser publicats, almenys d'aquesta manera. *La gravetat i la gràcia* és una selecció de fragments dels seus quaderns segons el criteri que va fer Gustave Thibon el 1947. Va ser el primer llibre d'ella que es va publicar, i va donar a conèixer el pensament espiritual de Weil, fins llavors més coneguda per la causa obrera. Aquest llibre és una bona via d'entrada al seu pensament, i per això era necessari que es traduís al català, tot i que cal llegir-lo sabent que és sols una selecció de fragments i que no va ser ella qui els va ordenar d'aquesta manera.

Per als cristians del segle XXI Simone Weil pot resultar especialment atractiva?

Ho pot ser tenint sempre en compte, com he dit, que és un cris-

tianisme peculiar. En el meu cas, puc dir que Simone Weil em va fer descobrir el cristianisme, perquè jo havia crescut en un ambient agnòstic. Pensant en el món actual, la qüestió de les formes d'amor implícit de Déu em sembla una aportació molt interessant. Alhora, hem d'analitzar el pensament de Weil amb profunditat, veient-ne també les contradiccions. En una carta als pares, poc abans de morir, diu que els elogis a la seva intel·ligència esquivaven el tema de si deia la veritat o no, que era el que més li importava. Weil ens demana que la llegim així.

Em sembla molt interessant l'aposta que fa per articular de forma rigorosa el lloc que té el sobrenatural i com intenta demarcar el terreny de la fe i la raó. Vol conciliar la fe, que ha de quedar com a misteri incomprensible, amb un ús totalment rigorós de la raó. En aquest aspecte té paral·lelismes amb Wittgenstein: el filòsof vienès diu en el seu *Tractatus* que «allò que no pot ser expressat pel llenguatge, tanmateix existeix. Es mostra, és allò místic».

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Ruth Travel

INFORMACIÓ I RESERVES:
Tel. 93 4673244
info@ruthtravel.es
www.ruthtravel.es

DEL 7 AL 9 DE MAIG I
DEL 25 AL 27 DE JUNY

**PELEGRINATGE MARIÀ
AL SANTUARI DE
LOURDES**

DEL 24 AL 29 DE MAIG

**PELEGRINATGE MARIÀ
AL SANTUARI DE
GUADALUPE
(Extremadura)**

DEL 9 AL 16 DE JUNY

**RUTA XACOBEA
«ANY SANT 2021»
SANTIAGO DE
COMPOSTELA + PORTO**

DEL 18 AL 25 D'AGOST

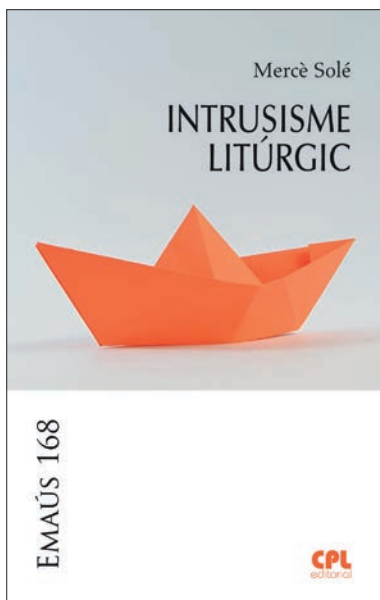
**SUÏSSA: NATURA I
TRADICIONS DELS ALPS
(autocar)**

NOTA: Tot el contingut dels nostres viatges ha estat adaptat i actualitzat, seguint els protocols establerts contra el COVID-19, per tal d'oferir als nostres viatgers la màxima seguretat i higiene.

Ara més que mai cal viatjar amb bona companyia i amb els millors professionals; Club + Amics i Ruth Travel continuem com sempre al teu costat.

MAC

Mercè Solé, autora d'«Intrusisme litúrgic» (Centre de Pastoral Litúrgica)

«La litúrgia és gosar viure comunitàriament el misteri de la Pasqua»

Llicenciada en Filologia i diplomada en Treball Social, Mercè Solé és membre de l'Acció Catòlica Obrera (ACO). Ha estat membre del Centre de Pastoral Litúrgica i directora de la col·lecció Emaús. Està vinculada a diverses entitats eclesials, socials, culturals i polítiques. Des de fa set anys, col·labora periòdicament al nostre setmanari dins de la secció de litúrgia.

Aquest llibre és un recull de les seves col·laboracions periòdiques a Catalunya Cristiana. Què hi trobarà el lector?

És un llibre una mica peculiar. Per espigolar. Des del 2014, i cada cinc setmanes, he escrit un article sobre la litúrgia dominical per a *Catalunya Cristiana*. De vegades, he parlat de litúrgia en general, altres m'he centrat en algun aspecte d'allò que celebràvem aquell diumenge. Això vol dir que l'estructura del llibre és circular, va recorrent l'espiral de l'any litúrgic. Com que, de fet, no soc una especialista, el meu punt de vista és molt subjectiu, parteix del que visc, senzillament, en un intent de lligar la celebració litúrgica amb els maldecaps, els reptes, les satisfaccions i les alegries del dia a dia.

Certament, el mateix títol, *Intrusisme litúrgic*, desperta la curiositat...

Intrusisme litúrgic és el títol del primer dels articles que vaig escriure. Suposo que em van demanar que hi col·laborés perquè jo treballava al Centre de Pastoral Litúrgica, i n'era membre, i perquè era una dona. Amb bon criteri, *Catalunya Cristiana* va optar per la paritat a l'hora de donar continuïtat amb cinc col·laboradors a la secció de què fins aquell moment s'havia ocupat el bisbe Tena, una gran persona i un molt bon coneixedor i divulgador de la litúrgia, que acabava de morir. Reconec que primer em vaig espantar i vaig dir que no, però després m'ho vaig repensar amb el criteri que també és bo que els cristians de base que anem cada diumenge a missa expressem el nostre punt de vista sobre una litúrgia que no és cosa de capellans, sinó de tota la comunitat. Vaig intuir que potser algunes persones ho veurien com una forma d'in-

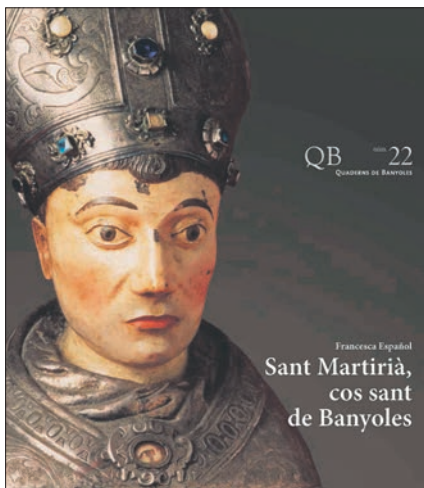
trusisme, perquè no és gaire habitual que els laics i laiques en parlem.

Conèixer la litúrgia ens pot ajudar a viure amb més profunditat les nostres celebracions?

Doncs la veritat és que quan vaig començar a treballar al Centre de Pastoral Litúrgica em vaig adonar de la meva ignorància en matèria litúrgica. Al llarg de la meua vida com a cristiana, he treballat més aviat la Bíblia, la pregària, el silenci; he fet exercicis ignasiàns... Per descomptat que, fent revisió de vida, per exemple, he tractat que la meua fe fos coherent amb la meua manera de ser i d'actuar, però ningú no m'havia parlat seriosament de litúrgia. És un gran buit. Quan, de fet, la litúrgia és un eix que ve de Jesucrist mateix i un gran instrument pedagògic, no tant per saber «coses» sobre l'Evangeli, o per seguir una devoció personal, sinó per celebrar-ne el sentit, fent comunitat amb la presència de Jesús. La litúrgia és gosar viure comunitàriament el misteri de la Pasqua.

Dins de l'àmbit de la litúrgia, hi ha encara molts prejudicis que cal arraconar?

Oh, i tant! La formació catequètica, bíblica, teològica, i la caritat, o sigui l'expressió de l'amor, tenen molt de prestigi. La litúrgia, en canvi, sovint és percebuda com una rígida cotilla, tot i que segurament és dels aspectes eclesials que més va canviar arran del Concili Vaticà II per retornar el sentit original de les celebracions. Hi ha molts factors: el desprestigi del fet religiós, una mena de racionalitat que menysprea el llenguatge simbòlic i gestual, l'escassa participació que tal com està plantejada la celebració es demana als assistents, la davallada del cant com a forma d'expressió (també en la societat civil), l'ús d'un llenguatge de gran valor en la tradició de l'Església, però no sempre intel·ligible i, com comentava abans, l'escassa formació de tots nosaltres. Per damunt de tot, crec, la visió individualista i preceptiva de la missa, que no és un segell a posar setmanalment en el nostre carnet de batejats, sinó un do que infon alegria, estimació i coratge a compartir amb la gent que ens envolta. Res que no es pugui arregar.

FRANCESCA ESPAÑOL BERTRAN

Sant Martirià, cos sant de Banyoles
Ajuntament de Banyoles, 2020,
141 pàg.

Llibre que pertany a la Col·lecció Quaderns de Banyoles (núm. 22), on s'estudia, documenta i analitza, d'una banda, el culte a sant Martirià i, de l'altra, l'arqueta que contenia les seves restes, una joia de l'orfebreria gòtica catalana, els autors, el disseny, etc. (*Ramon Ribera*)

MARTÍ COLOM

Esperanza
San Pablo, 2020, 215 pàg.

En la tessitura única en què ens trobem, en un món dominat per la pèrdua i la por, es fa ineludible preguntar-nos en què consisteix l'esperança, on aprofundeix les arrels, quina classe de persones som si orienta les nostres passes o què passa si la perdem. Cal confiar en l'ésser humà i la seva capacitat per fer el bé.

Llibres més
venuts el mes
de MARÇ

RAIMON PANIKKAR

Ecosofia
Fragmenta Editorial

MARIA BARBAL

Tàndem
Destino

DAVID GARCÍA I ROSER ROVIRA

Grans històries
Editorial Claret

+claret

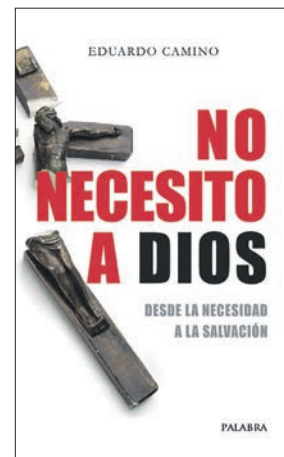

JESÚS ALTURO I TÀNIA ALAIX

El canonge Adanagell de Vic (ca. 860-925), llavor de noves semences

Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2021, 276 pàg.

En aquest llibre es refà el món cultural del bisbat de Vic en els primers anys de la seva restauració, tot presentant una nova visió de les principals institucions culturals: escoles, escriptors i biblioteques, i també dels actors de cultura: els *homines scholastici*.

EDUARDO CAMINO

No necesito a Dios
Palabra, 2020, 205 pàg.

Aquestes pàgines tracten sobre el que és essencial: l'home modern sembla que no necessita Déu. I, amb aquesta actitud, oblida o menysprea, conscientment o inconscientment, la idea de salvació. Ara potser per por al contagi i a la mort, aquesta actitud d'autosuficiència ha minvat i és més evident que necessitem ser salvats.

DÀMARIS GELABERT (cançó)
SEBASTIÀ SERRA (il·lustracions)
Els dies de la setmana
 El Cep i la Nansa, 2021, 36 pàg.

Coneixeu els dies de la setmana? En sabeu els noms i l'ordre que tenen? Amb aquest àlbum fascinant descobrireu, a més, quins astres els representen i quins colors i activitats els defineixen. Una experiència única per cantar, llegir, observar, gaudir, i sobretot jugar, sempre jugar.

LUISA VERA
Perdut al museu
 Combel, 2021, 36 pàg.

Vols fer un passeig imaginari per un museu d'art modern? Acompanya el nostre protagonista en el seu recorregut per les sales i passadissos d'aquest museu, resol els laberints, obre les solapes i descobriràs els principals moviments i artistes de l'art modern. Segur que hi voldràs tornar! A partir de 5 anys.

JOAN PORTELL RIFÀ
SEBASTIÀ SERRA (il·lustracions)
Una història d'indians
 Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2021, 68 pàg.

En Martí, en Marcel, en Karim i la Sheila tenen un amagatall secret en un extrem amagat del jardí d'una gran casa. Quan s'assabenten que s'ha mort el propietari de la mansió, decideixen explorar-ne l'interior. El que el Martí i la seva colla no saben és que ells no són els únics que volen entrar dins la casa. A partir de 8 anys.

SERGI VEA (text)
CARLES REDONDO (il·lustracions)
L'arbre que volia veure món
 Claret, 2021, 44 pàg.

Un conte escrit per un infant que sorprèn per la seva curiosa construcció, per la seva originalitat i per un tractament madur dels valors de l'amistat, el compromís i la bondat. Té una conclusió enginyosa, tindrà i d'un potent regust poètic. Va guanyar el 1r Premi Sambori Òmnium en la categoria de Cicle Mitjà de Primària.

BIANCA SCHULZE (text)
SAMARA HARDY (il·lustracions)
No despertis mai un drac!
 Cruïlla, 2021, 21 pàg.

La dragona entremaliada, finalment, s'ha adormit. Que bé! Però, en girar la pàgina, un cop d'aire fa tancar la porta. Al llarg d'aquesta història, els menuts hauran d'anar seguint les instruccions amb molt de compte per saber què s'ha de fer per no despertar un drac. Un llibre interactiu ideal per llegir abans d'anar a dormir.

LOU PEACOCK
NICOLA SLATER
En Charly tria
 Baula, 2021, 32 pàg.

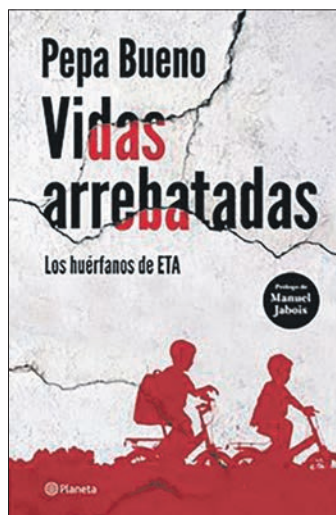
A en Charly no li agrada haver de triar. Mai sap què menjar, quina roba posar-se, si deixar el llum encès o apagat quan arriba l'hora d'anar a dormir... Ara ha de fer la tria més difícil de totes: escollir el seu regal d'aniversari.

XAVIER BOSCH

La dona de la seva vida
Columna, 2021, 512 pàg.

El Joel, el Raimon i la Victòria són els germans Estrada. Malgrat que cadascun viu en una punta de món, es mantenen molt units. Una investigació periodística, però, ho posa tot en risc. El Joel, director de documentals, aviat s'adonarà que hi ha descobertes que fan trontollar els sentiments, sacsegen la vida i obliguen a reescriure el passat.

PEPA BUENO

Vidas arrebatadas
Planeta, 2021, 222 pàg.

L'11 de desembre del 1987, en José Mari tenia tretze anys i en Víctor, onze. Vivien amb la seva família a la caserna de la Guàrdia Civil de Saragossa. Cap a les sis del matí l'edifici va esclatar. Amb la serenor del bon periodisme, Pepa Bueno ens explica la història d'aquests dos germans que encara lluiten amb els seus fantasmes.

JONAS JONASSON

Una dolça venjança
La Campana, 2021, 432 pàg.

En Victor Alderheim, un noi ambiciós i sense escrúpols, es casa amb la filla d'un multimilionari galerista. Quan l'home mor, el jove enganya la seva dona i aconsegueix apropiar-se del negoci i veure satisfetes, per fi, les seves ànsies de diners i poder. Però l'aparició en escena d'un fill bastard posa en perill els seus plans, i no està disposat a permetre-ho.

MARIA BARBAL

Tàndem
Edicions Destino, 2021, 175 pàg.

Des que es coneixen, l'Elena i l'Armand intentaran desfer-se de tot allò que els té atrapatats i recuperar l'espontaneïtat i l'alegria del present. S'adonaran que tenen dret a canviar, a mirar el món de manera diferent de com ho havien fet durant anys. En definitiva, a concedir-se la llibertat de viure plenament. Premi Josep Pla 2021.

KAOUTHER ADIMI

Pedres a la butxaca
Edicions del Periscopi, 2021, 164 pàg.

Una jove algeriana establerta a París ha de tornar al seu país d'origen per assistir al casament de la seva germana petita. Dies abans del viatge comença a sentir la inquietud del retorn: s'ha convertit en una persona autosuficient i ben posicionada, però continua soltera.

J. P. DELANEY

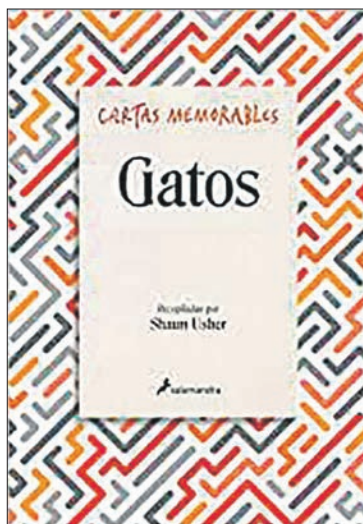
La dona perfecta
Rosa dels Vents, 2021, 441 pàg.

Un cop superades les seqüeles del terrible accident que va patir fa cinc anys, l'Abbie desperta convertida en una dona nova. La seva recuperació sorprenent és obra del seu marit, fundador i propietari d'una innovadora empresa de robòtica. Algunes parelles semblen ideals, però... hi ha cap relació perfecta?

GEMMA PUIG / MÒNICA USART
Atrapades en el temps
Univers, 2021, 176 pàg.

Les autores ens presenten el testimoni de quinze dones lligades al món de la meteorologia, on expliquen els episodis que les van marcar de manera personal, i reflexionen sobre el futur del planeta i els reptes socials que comporta. Catedràtiques, analistes, observadores professionals i aficionades, etc. L'emergència climàtica és un fet i cal actuar.

SHAUN USHER (recopilació)
Cartas memorables / Gatos
Salamandra, 2021, 141 pàg.

En aquest llibre tan deliciós, sorprenent i addictiu com una capsa de bombons, l'autora ha agrupat una selecció de missives fascinants i entranyables que celebren el caràcter tan singular dels nostres amics felins. Amb cartes de Raymond Chandler, John Cheever, Charles Dickens, T. S. Eliot, Ana Frank, Jack Lemmon, Elizabeth Taylor, entre d'altres.

PABLO GUTIÉRREZ
La síndrome de Bergerac
Edebé, 2021, 230 pàg.

Jo era una noia com qualsevol altra: anava a classe, discutia amb els pares i estimava incondicionalment els amics. No hi havia res de novel·lesc en mi, ni res d'heroic. Aquesta història tindrà un únic protagonista, i aquest protagonista serà un nas. Un nas cèlebre, desproporcionat. Premi Edebé de Literatura Juvenil.

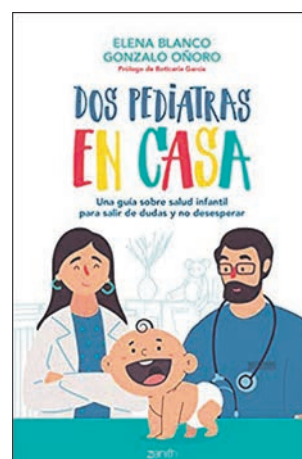
ROBIN WALL KIMMERER
Trenes d'herba dolça
Cossetània, 2021, 413 pàg.

Robin Wall Kimmerer abraça la idea que les plantes i els animals són els nostres mestres de més edat. Uneix aquestes lents del coneixement per demostrar que el despertar d'una consciència ecològica més àmplia exigeix el reconeixement i la celebració de la nostra relació recíproca amb la resta del món viu.

MARITA OSÉS
El virus que nos cambió
Ediciones Luciérnaga, 2020, 192 pàg.

No ens podem permetre el luxe de no aprendre res d'aquest bany d'humilitat que ens ha proporcionat el coronavirus. Hem de conformar-nos només amb sortir de la crisi? Cal que ens prenguem el confinament com un període de crisàlida. La nostra ànima anhela una plenitud autèntica, i una connexió amb tots els altres éssers.

ELENA BLANCO GONZALO OÑORO
Dos pediatras en casa
Zenith, 2021, 302 pàg.

Quan el bebè arriba a casa comença una etapa meravellosa i estressant a parts iguals. Tenim molts dubtes: cal banyar-lo cada dia? Puc sortir a passejar, encara que faci fred? Què són aquesta tos i aquests mocs? Una guia de consulta perfecta per sortir de dubtes sobre els temes de salut més típics dels nens.

Llibres amb mecanismes mòbils que ens descobreixen la màgia dels petits moments

A PARTIR DE
2
anys

PVP
13,90€

NOVETAT

NOVETAT

**BITMAX
&CO**

Descobreix
els recursos per
dinamitzar la lectura
de Bitmax&Co!

combeleditorial.com/bitmax

NOVETAT

NOVETAT

A PARTIR DE
6
anys

PVP
12,90€

PROVA ELS
BITMAXINTERACTIUS

COMBEL
combeleditorial.com

Segueix-nos a: @combeleditorial

«AMORIS LAETITIA»

6

LA TENDRESA

és l'expressió de l'amor en la vida de família

La llei de l'amor i del lliurament d'un mateix als altres ha de ser el signe distintiu dels deixebles de Jesús. Per això, no ens ha de sorprendre que Francesc hagi posat en evidència que una exigència d'aquest amor en el matrimoni i en la família ha de ser precisament la virtut de la *tendresa*.

«Com a signe distintiu dels seus deixebles, Crist va proposar la llei de l'amor i el lliurament d'un mateix als altres (cf. Mateu 22; Joan 13). Així Jesús establí un principi que els pares i les mares tendeixen a encarnar en les seves pròpies vides: «Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics» (Joan 15,13).

Els fruits de l'amor es manifesten en la misericòrdia i el perdó. Podem observar-ho sobretot en l'escena que mostra una dona acusada d'adulteri. A l'esplanada del temple de Jerusalem la dona es troba envoltada pels seus acusadors, però més tard, sola amb Jesús, no se sent condemnada sinó invitada a una vida més digna (cf. Joan 8,1-11)» (AL 27).

Per tal d'expressar els seus sentiments en aquest sentit, Francesc ha subratllat el contrast que la tendresa pot suposar en un món en què les relacions es distingeixen més aviat per l'afany de l'eficàcia i la pressa, com si les persones no fossin el més important de tot.

Per això, ell també ha recordat alguns detalls de les Sagrades Escriptures que expressen com l'amor esdevé tendresa en alguns gestos i actituds habituals en el si de les famílies.

«En l'horitzó de l'amor —el centre en l'experiència cristiana del matrimoni i de la família—, ressalta una altra virtut sovint ignorada en el nostre món de relacions frenètiques i superficials. És la tendresa.

Recordem les emotives paraules del Salm 131. Com en altres textos bíblics, la unió entre el Senyor i els seus fidels s'expressa amb trets d'amor patern o matern. Aquí apareix la delicada i tendra intimitat entre la mare i el seu infant:

és la imatge d'un nadó que dorm als braços de la seva mare després d'haver estat alletat. Es tracta d'un infant que s'aferra conscientment a la mare que el porta al seu pit. És una intimitat conscient, no merament biològica. Fixant la mirada en aquesta imatge, el salmista canta: **“Com un nen a la falda de la mare, així se sent la meva ànima”** (*Salm 131,2*).

També podem acudir a una altra escena, en la qual el profeta Osees col·loca en boca de Déu com a pare aquestes commovedores paraules: «Quan Israel era un noi, me'l vaig estimar. Jo mateix vaig ensenyar Efraïm a caminar agafant-lo pels braços... Jo els atreïa cap a mi amb llaços d'afecte i amor. Feia com qui aixeca un jou del coll i deixa lliure la boca, m'acostava cap a ell i li donava menjar» (*Osees 11,1.3-4*)» (AL 28).

Tampoc no ens ha de sorprendre que Francesc mateix aprofiti l'oportunitat de l'exemple de la família formada per Josep, Maria i Jesús, que va haver de fugir a Egipte per alliberar-se de la violenta persecució d'Herodes, per recordar-nos alguns exemples recents: els milers de famílies que s'han vist obligades a abandonar les seves llars per motius que no tenen res a veure amb tot allò que hauria de ser el distintiu de tota societat que es preï de ser civilitzada: la solidaritat fraterna. Ho ha dit amb aquestes paraules:

«Cada família hauria de fixar la mirada en la icona de la Sagrada Família de Natzaret. La seva vida diària tenia la seva part de fatigues i de malsons, com quan va haver de sofrir la incomprendible violència d'Herodes. Encara avui aquesta experiència es repeteix tràgicament en tantes famílies d'emigrants que se senten rebutjades i indefenses.

Com els Mags, avui les nostres famílies són invitades a contemplar Jesús infant i la seva Mare, a postrar-se i a adorar-lo. Com Maria, són exhortades a afrontar els seus desafiaments familiars amb coratge i serenitat, en les circumstàncies favorables i en les adverses, i a custodiar i meditar en el seu cor les meravelles de Déu (cf. *Lluc 2*).

El tresor del cor de Maria també conté les experiències de cada una de les nostres famílies, que ella conserva amb cura. Per això ara ella pot ajudar-nos a interpretar-les, per tal de reconèixer el missatge de Déu en la història de la nostra pròpia família» (AL 30).

- Quines són les expressions de tendresa més habituals en la teva família, entre els esposos i entre pares i fills?
- Davant l'espectacle de tantes famílies que han hagut d'abandonar les seves llars per motius que no tenen cap justificació, quina ha estat la teva reacció? Què has pogut fer per elles?

Aquest satèl·lit té un pes d'uns 10 kg, dins d'un volum de tres decímetres cúbics.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Catalunya ha posat en òrbita un satèl·lit d'observació

Això va ser el dilluns 22 de març, a les 7h 7m 12s del matí, des del cosmòdrom de Baikonur (Kazakhstan). Porta el nom d'*Enxaneta*, nom que es deu al resultat d'un concurs dut a terme pel programa *InfoK*, del canal Super3, iniciat el 27 de gener, entre 10.000 nens i nenes, que en proposaren el nom. Van ser 203 els noms proposats, dels quals se n'escolliren deu que es posaren a votació i el d'*Enxaneta* obtingué més vots que els altres (un total de 1.840). És el nom que havien proposat unes nenes, que eren de Vilassar de Mar, Terrassa, Sant Feliu de Llobregat i Girona.

I com és aquest satèl·lit? No és gaire gros. Té un pes d'uns 10 kg, dins d'un volum de tres decímetres cúbics (que és el mateix que dir tres litres). És dels que s'anomenen nanosatèl·lits i és el primer que ha anat a compte de la nostra Generalitat, que ha ideat el programa *Estratègia NewSpace*, amb la col·laboració de trenta empreses i dotze centres de recerca; ja ha destinat 2,5 milions d'euros per construir aquest satèl·lit i encara un altre que es vol posar a l'espai a finals d'any. Com veieu, no ha costat tan car. Va ser així perquè no era l'*Enxaneta* tot sol el que s'havia de posar en òrbita. El mateix llançament servia per fer-ho amb una trentena més de

satèl·lits (més o menys petits) d'altres centres espacials, i la despesa va quedar dividida. El coet Soyuz2 de llançament té la capacitat de posar en òrbita 2.000 kg de pes. L'*Enxaneta* va quedar a òrbita baixa, com s'havia calculat, a uns 500 km d'alçada, i ara dona la volta al món dos cops al dia.

I per a què serveix? Quina utilitat té o quin servei ens farà? Us ho puc dir literalment, tal com ho he trobat en la comunicació que m'ha arribat: «Oferirà serveis de connectivitat d'internet i permetrà la comunicació i obtenció de dades a tot el territori. Això permetrà monitoritzar el cabal dels rius i les reserves d'aigua arreu del territori per millorar i fer més eficient la gestió de l'aigua, el seguiment i protecció de la fauna salvatge, la recepció de dades meteorològiques, el monitoratge de moviments del sòl per preveure desastres naturals i el monitoratge de ramats i de conreus per detectar malalties i definir-ne estratègies més eficients.»

No serà pas una eina inútil. Desitgem, doncs, que vagi aconseguint tot això que s'ha proposat!

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

Un personatge prou desconegut, però d'indubtable mèrit per la seva feina al capdavant de l'Arxiu Capitular de la catedral de Barcelona, va ser el canonge Bonaventura Ribas Quintana. Ell no només va ordenar i metoditzar l'Arxiu, sinó que l'obrí als investigadors no religiosos.

Nascut a Barcelona l'any 1830, va estudiar al Seminari Conciliar. Va cantar missa el 1855 i es va doctorar en dret civil i canònic per la Universitat de Barcelona. Va pertànyer a la Companyia de Jesús, que va abandonar pels nombrosos problemes de salut que va patir, i va entrar al clergat diocesà.

El 1876 el bisbe Joaquim Lluch el va nomenar canonge de la catedral de Barcelona. Llettraferit i amb publicacions des de ben jove, el 10 de novembre del 1889 va ingressar a l'Acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona, amb un discurs sobre la història de Catalunya. També el 1889 prologava la obra *Ensaig històrich sobre la vila de Sitges*, de Joan Llopis i Bofill. El 26 de febrer del 1892, el bisbe Jaume Català el nomenà ardiaca de la catedral i li encarregà l'Arxiu.

Estudiós de l'edat mitjana, el 1890 va publicar *Estudios históricos y bibliográficos sobre san Raimundo de Penyafort*; l'any següent va veure la llum *Lo bisbe Sopera*, sobre Francesc

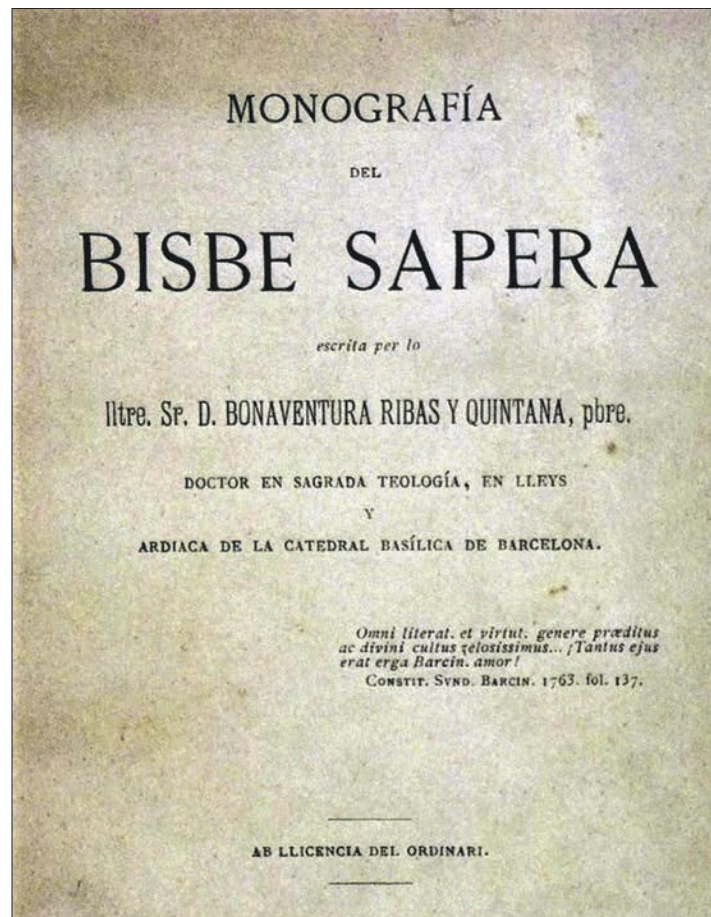
Climent, que va ser bisbe de Mallorca, Tortosa, Saragossa i Jerusalem, i també de Barcelona.

El canonge Ribas era un orador eloqüent. El veiem sovint referenciat a la premsa de l'època i també en temes de societat. Va batejar el 1886 el net del financer Evarist Arnús i va beneir el 1882, per delegació del bisbe Urquinaona, el vapor Cristóbal Colón, que cobria la ruta de les Antilles; l'any següent ho faria amb l'Hernán Cortés. El 1883 oficià l'enterrament i funeral de Joan Manyè i Flaquer, propietari del *Diario de Barcelona*, publicació en què col·laborava regularment amb articles; també el 1883 pronuncià l'oració fúnebre al bisbe Urquinaona.

Ja gran, el veiem l'agost del 1900, prenent les aigües a Sant Hilari Sacalm. Molt actiu, representava moltes vegades el bisbe Morgades en diversos actes.

L'estiu del 1903 va decaure la seva salut i, després d'una breu malaltia, moria a Barcelona el 16 d'octubre del 1903. La missa funeral es va celebrar l'endemà a la catedral.

Els seus marmessors, al desembre, lliuraven al Capítol de la Catedral la seva important col·lecció sigil·logràfica. Hi figuraven els segells de Benet XIII (papa Luna), del papa Pau II o del rei Pere el Cerimoniós.

GENT DE CASA

Bonaventura Ribas Quintana

L'any 1891, el canonge Ribas va publicar una biografia sobre el bisbe Sopera.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

A Sabadell, la «Colla» (Oliver, Trabal, Obiols, entre d'altres) ja van posar de panxa enlaire la burgesia del seu temps a la qual, per cert, ells mateixos pertanyien. No és ben bé el cas de l'actor i dramaturg Ramon Madaula (Sabadell, 1962) que, com un dels seus germans, el pintor i professor d'art Josep Madaula (Sa-

Els Mèdici del Vallès

badell, 1957), pertanyen a una classe diguem-ne menestral, si se'n pot dir menestral de la generació que es va haver d'espavilar entre la penúria dels anys cinquanta i seixanta del segle passat.

Això no impedeix que Ramon Madaula, com a autor —cinquena obra teatral pujada als escenaris i aquesta premiada amb el Recull—, ja fa temps que dissectiona la societat que l'envolta i, sabadellenc de raça, no li ha costat gaire de burxar en l'ànima de la burgesia vallesana, la dels teixits, la de la indústria, la que més endavant s'ha vist pressionada per l'argolla multinacional i la que ha patit també una progressiva decadència. Davant de tot això, què

queda? El nom. La nissaga. Els Brugarol. N'hi ha prou de pronunciar un cognom amb solatge per notar que tot té un altre aire al voltant de qui el pronuncia. I si ha estat així durant anys i panys, per què hi ha una generació que, de cop i volta, ho vol llençar tot per la finestra? Canviar-se el cognom del patriarca pel cognom de la mare? Quin disbarat!

Aquest és el dilema del protagonista d'aquesta comèdia costumista amb aires de bulevard quan rep la intenció de la seva filla que li anuncia que es vol canviar el cognom de Brugarol pel cognom de la mare. L'autor i també actor de la seva pròpia obra hi posa sornegueria, gràcia i figura amb un toc a la catalana, hereu d'altres sorneguers anteriors com per exemple Rusiñol, que ell coneix molt bé com a actor.

I la comèdia surt rodona amb la parella jove que l'acompanya, l'actor Jaume Madaula —nebot de sang de l'autor—, tot un antisistema de quant blanc, i l'actriu Estel Solé, tot el que una Brugarol no hauria de ser, feminista i revolucionària. I a la paret, el quadre del vell patriarca, vigilant que la nissaga no s'ensorri. Que l'avi potser va ser esclavista...? Bé, ja se sap, eren altres temps. Però... va fer fortuna, oi? I ja se sap el que diu l'havanera: «El meu avi va anar a Cuba...», però no acaba de dir mai què hi va anar a fer, a Cuba, perquè tot allò que no es canta... ni els mals espanta.

© Juan Moreno

Captura de Pantalla

Els actors Jaume Madaula i Ramon Madaula en una escena de la comèdia «Els Brugarol» al Teatre Poliorama.

AMB BON HUMOR

GERMANS: L'ESGLÉSIA ÉS UNA CONGREGACIÓ DE FIDELS QUE SURT, CORRE, SALTA, S'AIXECA I CONTINUA

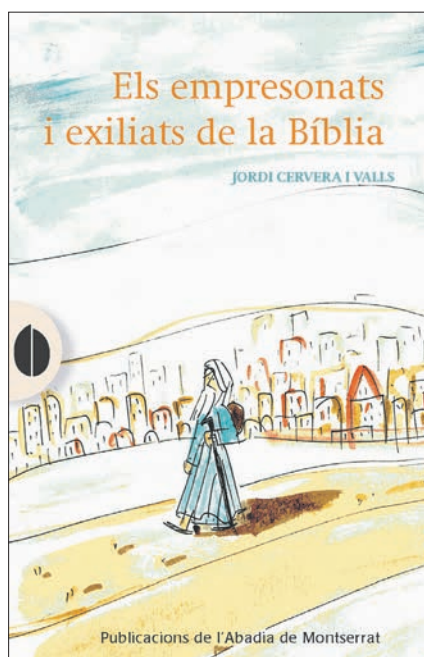
«ELS BRUGAROL»,
de Ramon Madaula
INTÈRPRETS: Ramon Madaula,
Jaume Madaula i Estel Solé
DIRECCIÓ: Mònica Bofill
Teatre Poliorama, Barcelona.
Fins al 2 de maig

CRÍTICA LITERÀRIA

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

Un far que il·lumina les peripècies humanes

JORDI CERVERA I VALLS

Els empresonats i exiliats de la Bíblia
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2021, 100 pàg.

La presentació comença dient que «la Bíblia és un llibre sense data de caducitat». Res més cert i demostrat en les històries recollides en aquest llibre i l'actualitat del moment a casa nostra.

L'autor pot parlar del tema amb l'autoritat que li donen els amplis coneixements bíblics, com a estudiós i professor, però hi ha un afegitó que ja no és tan conegut, com és la seva vinculació freqüent amb la tasca a les presons de casa nostra.

Negar l'oportunitat del llibre seria fer l'orni i, tot i que el mateix autor ja ens deixa clar que el «tema» ve de lluny i que va per llarg, els lectors en farem inevitablement una lectura actual, a causa de les tragèdies que viuen molts amics i coneguts que pateixen presó o exili, i que ens remouen, entre d'altres, sentiments d'afecte i preocupació.

El llibre, anava a dir llibret, per la seva mida i brevetat, és una bona selecció de textos ben acompanyada de reflexions escrites de forma atractiva, quasi diria que es llegeix com una novel·la perquè molts passatges bíblics tenen la vivor d'una acció que no deixa indiferent el lector. Com que es tracta de capítols breus, un se'ls empassa d'una tirada i en treu les degudes reflexions.

La lectura actual, que us recomano, no treu que després us serveixi com a document per parlar-ne i aprofundir en una temàtica que ens hauria de fer pensar com és que el temps no ens ensenya a creure més en la llibertat i menys en el domini d'uns sobre els altres, només pel fet de pensar diferent i dir-ho.

Tota la Bíblia, i especialment l'Evangeli de Jesús, ens deixa clar, amb exemples i paràboles, com en són, d'inútils i contraproduents, els càstigs injustos, ahir, avui i sempre.

RAUXA

Inutilitat i bellesa

L'ésser humà és l'únic animal que dona sentit a la pròpia existència fent coses aparentment mancades de sentit. Les bèsties amb el simple fet de sobreviure ja en tenen prou, mentre que a nosaltres ens cal alguna cosa més que cobrir les necessitats biològiques bàsiques. Així, els homes del paleolític, malgrat la duresa d'una vida que depenia de la caça i la recol·lecció, no dubtaven a dedicar temps i energies a pintar les parets de les coves. Per què tota aquella despesa aparentment inútil en una societat que no anava precisament sobrada de recursos? Què en treien, d'aquella activitat absurda?

Amb el pas dels segles hem deixat de pintar coves, però ens continuem consagrant a coses que d'entrada no tenen cap mena de lògica des d'una mirada exclusivament materialista; la literatura, la música, la dansa, totes les formes d'art, els rituals i les pregàries de tota mena no proporcionen aliment ni abríc, però no hi ha cultura que no les conegui i les valori com allò més preuat que té. No se'n treu cap benefici tangible, però són imprescindibles. O més ben dit, justament perquè són inútils són tan imprescindibles. D'un poema no n'esperem cap rendiment; la poesia, per ser-ho de debò, no pot amagar cap interès. És d'aquesta gratuïtat absoluta, que no busca ser recompensada, d'on neix la bellesa. Aquest és l'aliment intangible pel qual l'home es deleix des de l'antiguitat, i sense el qual mor d'inaniació.

EDUARD BRUFAU

«CATALUNYA CRISTIANA» A CADA PARRÒQUIA I CADA LLAR

www.catalunyacristiana.cat

 [catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

 [@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

 [catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

**SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀ**

En paper i digital

Més informació: 934 092 770

Agenda

Barcelona

L'ESPIRITUALITAT DE LA CURA

El **dimarts 20 d'abril**, a les 19.00, Maria del Mar Galceran, pedagoga, reflexiona sobre *La cura en els col·lectius vulnerables*. Serà sessió per Zoom. Inscripcions: centre@espainterioritatpalau.com.

ORGUE

El **dimecres 21 d'abril**, a les 20.00, cicle d'orgue a la catedral de Barcelona amb Jonatan Carbó.

INTERIORITAT

El **dijous 22 d'abril**, a les 19.30, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco. Més informació: tel. 934 291 803.

JESUÏTES

El **dijous 22 d'abril**, a les 20.30, contemplació ignasiana guiada a l'església dels jesuïtes del carrer Casp de Barcelona.

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 24 d'abril**, a les 9.45, recés de silenci contemplatiu amb Lúdia Roig i Esteve Forneguera al monestir de Sant Pere de les Puelles de Barcelona (activitatspuelles@gmail.com).

MÚSICA ANTIGA

El **diumenge 25 d'abril**, a les 19.00, VI Temporada de Música Antiga *Stabat Mater* de Pergolesi a l'església de Sant Felip Neri de Barcelona. Reserves: tel. 673 815 799.

ANY DE SANT JOSEP

El **diumenge 25 d'abril**, a les 19.45, meditació sobre sant Josep a la parròquia de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa de Barcelona (c/ Consell de Cent, 112).

Girona

APOSTOLAT DE L'ORACIÓ

El **dilluns 19 d'abril**, a les 18.00, a l'església del Sagrat Cor de Girona, recés de l'Apostolat de l'Oració:

consagració al Sagrat Cor, meditació, rosari i missa.

MUSEU D'ART DE GIRONA

El **dissabte 24 d'abril**, a les 11.00 i a les 12.00, activitat familiar *Valentia, a Sant Jordi, li ve de família!* Reserves: tel. 972 203 834.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana de l'1 al 3 de maig**, jornades de natura i espiritualitat *Primavera* amb Roger Canadell, Antoni Pou i Amics de la Casa del Miracle. Informació: tel. 649 465 814.

Tarragona

CATALONIA SACRA

El **dissabte 24 d'abril**, a les 11.30, visita guiada a la Biblioteca Episcopal de Tarragona amb Mn. Albert Viciano i Sergi Guardiola. Inscripcions: reserves@cataloniasacra.cat.

Urgell

MESTRES I PROFESSORS DE RELIGIÓ

El **dissabte 24 d'abril**, a Sant Julià de Lòria (Andorra), XV Jornada semi-presencial de mestres i professors de Religió de Catalunya i Andorra *Aprendrensenyar*. Inscripcions: <http://jornadamestresiprossos-religio.com>.

Vic

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 23 al 25 d'abril**, exercicis espirituals en la vida quotidiana. Inscripcions: info@covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Per aquells que arrisquen la vida lluitant pels drets fonamentals en dictadures, règims autoritaris i democràcies en crisi

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f](https://www.facebook.com/catalunyacristiana) /catalunyacristiana

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana) catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Joan Arimany, Pilarín Bayés, Agustí Borrell, Agustí Codinach, Oscar Costa, Pere Fàbregues, Tica Font, Antonio Gil, Jaume González, Joan Guiteras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Palero, Joan Pallarès, Quique, Ignasi Ricart, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació: *Carlos Aguado*

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Esteve Redolad va treballar a la República Dominicana del 2013 al 2018, en una parròquia a la província d'Azua, prop de la frontera amb Haití. Allà va poder observar la convivència entre dues cultures i comunitats diferents. Ara ens aproxima la realitat d'aquest territori amb el llibre *El fascinante origen de la República Dominicana* disponible a Amazon, Círculo Rojo, Casa del Libro i altres plataformes.

D'on neix aquest llibre?

Neix de ser testimoni de l'experiència de conviure amb dues societats diferents. No costa adonar-se de les tensions que hi ha entre la societat dominicana i la població immigrant d'Haití. És una tensió alimentada sovint per prejudicis històrics i polítics. Encuriósit per la situació única d'aquests dos països, vaig voler esbrinar la seva història. Com aquesta petita illa del Carib va arribar a dividir-se en dues nacions, amb llengües i tradicions diferents. Vaig descobrir una història farcida de fites nacionals, però també de petits detalls que contradiuen alguns dels prejudicis que apareixen en alguns manuals d'història i tendeixen a antagonitzar la República Dominicana i Haití. La veritat és que en moltes ocasions tots dos països han lluitat al mateix costat.

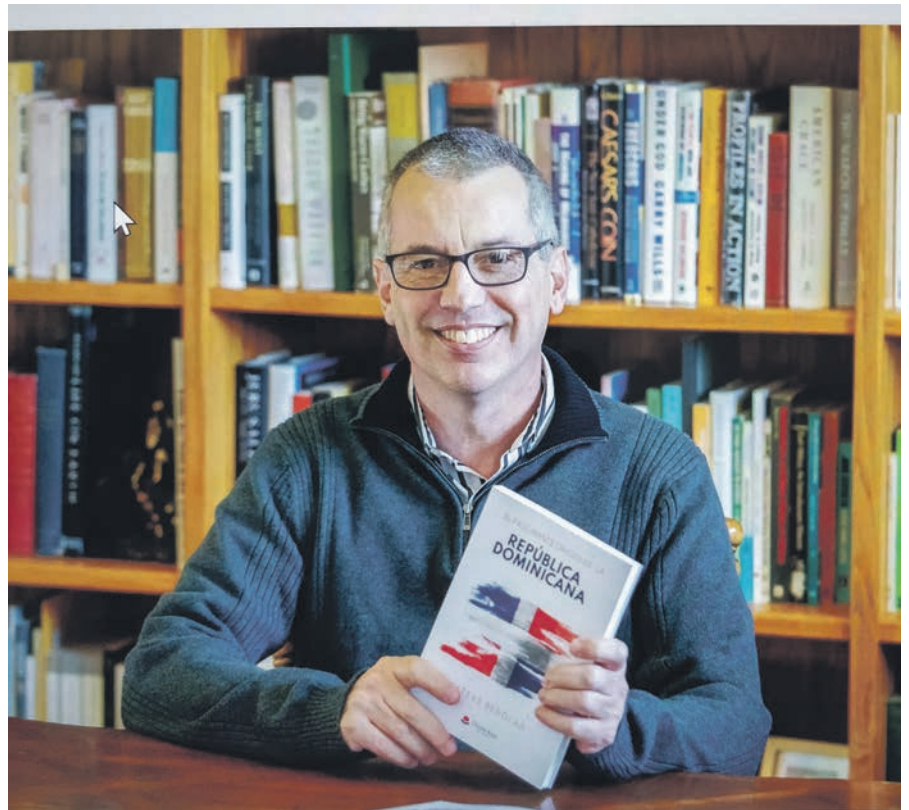
Per què és «fascinant» la història de la República Dominicana?

El que és fascinant i únic de la seva història és el contrast existent a l'illa. La República Dominicana és l'únic país d'Amèrica Llatina que no celebra la independència d'Espanya o de Portugal. És fascinant perquè el fet de compartir una illa per força comporta compartir anhels i ser interdependents, malgrat els esforços d'alguns per mantenir-los enemistats. És fascinant perquè si comparem la història de la República Dominicana amb la d'Haití podem descobrir dos sistemes socioeconòmics ben diferenciats que van marcar els destins de l'illa.

Quina novetat aporta el seu llibre?

No pretén ser un tractat ni un manual d'història. És un relat que vol aprofundir en la relació entre els dos països, fent èmfasi en el tema de l'esclavisme i el problema racial

Esteve Redolad, autor d'«El fascinante origen de la República Dominicana»

«El que més m'ha sorprès ha estat la diferència entre la història oficial i la història en minúscula»

que des d'un primer moment va manifestar-se a l'illa. Tot i tocar temes seriosos i importants, vol ser una narració distreta i no massa feixuga, intentant apropar-se a un estil quasi oral, com qui explica una història al voltant d'un foc de camp.

Com és la mirada d'una persona no dominicana?

La República Dominicana és coneguda bàsicament per ser un destí turístic. I tot i que és veritat que hi ha paratges ben bonics, per desgràcia moltes vegades el visitant es queda sense descobrir la riquesa cultural i històrica del país. Quan ja fa un temps que estàs en un país aprens a veure'n els matisos socials i polítics, a descobrir el que són estereotips (mar Carib, sol, platja, merengues i bachata...). Hi veus el potencial i els reptes que hi ha.

Què el sorprèn de la història de la República Dominicana?

El que més m'ha sorprès ha estat la diferència entre la història oficial, la del manual, que sol ser una història distorsionada, de bons (nosaltres) i dolents (els altres), i la història en minúscula, en la qual descobrim les complexitats i contradiccions dels personatges i fets històrics. M'ha sorprès també la importància de l'esclavisme i el tema de la raça en la construcció de la identitat del país.

D'aquest país l'apassiona...

Tot una mica. El clima, la gent, una certa ingenuïtat, un sistema burocràtic i polític, que no acaba d'encaixar amb l'espontaneïtat del poble. Una forta resiliència envers les dificultats. La calidesa de la gent i el seu somriure fàcil i franc.

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a roca.es

Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca